

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage	Doorkiesnummer	Behandeld door	Datum
	541565	M. ten Hartog	25 april 2023

Onderwerp
Rekenkamerrapport Subsidies

Geachte leden van de raad,

De Rekenkamercommissie Almelo heeft in 2021 besloten om het subsidiebeleid te onderwerpen aan een rekenkameronderzoek. De uitkomsten van het rekenkameronderzoek zijn door de Rekenkamer in maart 2022 gepresenteerd aan de raad.

In deze raadsbrief geven wij aan hoe we omgaan met de aanbevelingen van de rekenkamercommissie. Deze brief geeft inzicht in welke stappen worden gezet om het subsidiebeleid op te stellen en de regelgeving te actualiseren.

De aanbevelingen van het Rekenkamerrapport in hoofdlijnen

1. Een subsidiebeleid op te stellen en -waar nodig- de subsidieregelingen of specifieke subsidieverordeningen hieruit voort te laten vloeien dan wel aan te passen. Helder te formuleren waarvoor de gemeente Almelo subsidie wil inzetten, wanneer deze wordt ingezet en voor welke beleidsthema's een regeling wordt vormgegeven. Hiervoor als raad het college te verzoeken een subsidiebeleidskader op te stellen in samenspraak met de raad.
2. Te sturen op toetsbare maatschappelijke doelen door in subsidieregelingen, specifieke subsidieverordeningen en/of de toelichtingen hierop, het concrete doel van de subsidie en het daaraan gerelateerde maatschappelijke doel uit het gemeentelijk beleid op te nemen en deze publiekelijk kenbaar te maken, zodat aanvragers weten waarvoor ze aanvragen kunnen indienen en hoe ze beoordeeld worden. Hiervoor als raad het college te verzoeken om -waar nodig- het subsidiebeleidskader in samenspraak met de raad uit te werken in het juridisch instrumentarium.
3. Inhoudelijke en financiële kaders te stellen en deze te toetsen door het college te verzoeken om in samenspraak met de raad de inhoudelijke kaders uit te werken en voorstellen te doen voor financiële kaders. Vervolgens als raad te controleren of het subsidiebeleid daadwerkelijk bijdraagt aan de geformuleerde gemeentelijke doelen en of de verstrekte subsidies binnen de financiële kaders zijn gebleven. Hiervoor als raad het college te verzoeken om in samenspraak met de raad de inhoudelijke doelen waarbij de gemeente het subsidie-instrument wil inzetten concreet te formuleren. Daarmee kunnen de inhoudelijke doelen ook goed vertaald worden naar beoordelingscriteria en subsidieregelingen. Het college te verzoeken om per inhoudelijk beleidsthema aan te geven welk deel van de middelen beschikbaar is voor subsidie.
4. Met regelmaat het subsidiebeleid te evalueren en daarvoor de volgende acties te ondernemen:
 - a) het college te verzoeken om in samenspraak met de raad tot een adequate evaluatie van het subsidiebeleid te komen;

- b) het college te verzoeken om voorstellen te doen voor een jaarlijkse verantwoording richting de raad over de toepassing van het subsidie-instrument met daarin aandacht voor de volgende aspecten:
 - het aantal verstrekte en afgewezen subsidies en de mate waarin subsidies binnen de gestelde financiële kaders zijn verstrekt;
 - de inhoudelijke relatie tussen de verstrekte subsidie en gemeentelijke doelen;
- c) het college te verzoeken zorg te dragen voor een vijfjaarlijkse evaluatie van de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gehele subsidiebeleid.

Wat hebben we gedaan

Mede op basis van het rekenkamerrapport is een planning opgesteld om invulling te geven aan alle vraagstukken die rondom subsidies spelen. Naast het rekenkamerrapport zijn een aantal benodigde actualisaties in de planning meegenomen.

In overleg met de griffie is nagedacht over wat uw raad nodig heeft om besluiten te kunnen nemen over het door u gewenste subsidiebeleidskader en de eventuele aanpassingen van de Algemene subsidieverordening.

Wat gaan we doen

Tijdens een overleg in een technisch beraad willen we u meenemen in wat subsidie is en welke vraagstukken en keuzemogelijkheden er zijn. Uw raad geeft vervolgens in het beeldvormend beraad input mee waarmee het subsidiebeleidskader zal worden opgesteld.

Het uitgewerkte subsidiebeleidskader zal daarna in een oordeelsvormend beraad worden ingebracht en vervolgens ter besluitvorming worden aangeboden.

In het subsidiebeleidskader komt naast een aantal door de raad aangegeven uitgangspunten ook een aantal andere elementen terug waarvan de rekenkamercommissie heeft aangegeven dat zij wenselijk zijn.

Dit zijn onder andere:

- Op basis van welke afweging wordt beoordeeld of subsidie het juiste instrument is om het doel van subsidiëring te behalen;
- Een beschrijving van de soorten subsidies en in welke gevallen deze worden ingezet;
- Een beschrijving van het nodige juridisch instrumentarium (ASV, subsidieregelingen, etc.);
- Uitleg in hoofdlijnen over het proces van subsidieverlening en subsidievaststelling en hoe de koppeling wordt gelegd met de beleids- en programmadoelen van de gemeente.
Daarnaast uitleg te geven over op welke manier de gemeente kenbaar maakt dat subsidies zijn verleend dan wel afgewezen, waarbij bij de verleende subsidies is aangegeven welke gemeentelijke doelstellingen hiermee (mede) mogelijk worden gemaakt.
- Wijze waarop het subsidiebeleid wordt verantwoord richting uw raad. Hierbij wordt ook de aangegeven hoe het subsidiebeleid geëvalueerd wordt en met welke frequentie dit zal gebeuren.

Wanneer het subsidiebeleidskader door de raad is vastgesteld, zal op basis van de gemaakte keuzes in het beleidskader mogelijk een aantal aanpassingen worden gedaan aan de Algemene Subsidieverordening. Tevens zullen bestaande subsidieregelingen moeten worden aangepast dan wel nieuwe regelingen moeten worden opgesteld. Tenslotte zullen werkprocessen moeten worden aangepast op basis van deze nieuwe uitgangspunten en regelgeving.

In de najaarsrapportage 2023 zullen de kosten worden meegenomen die noodzakelijk zijn om de aanbevelingen te kunnen implementeren. Om dit mogelijk te maken is tijdelijke inhuur nodig. De kosten voor de inhuur bedragen € 150.000. Daarnaast moet er interne capaciteit worden vrijgemaakt om dit mogelijk te maken.

In het najaar van 2023 zullen wij bij uw raad komen met het subsidiebeleidskader. In 2024 zal dan vervolgens de Algemene Subsidieverordening worden aangepast en zullen de eerste regelingen worden aangepast/opgesteld. In 2025 zullen de overige regelingen worden opgesteld. In het huidige subsidiejaar kunnen geen aanpassingen meer gedaan worden en het subsidieproces voor 2024 is ook reeds gestart. Daardoor heeft dit traject een langere looptijd.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over het proces van totstandkoming van het subsidiebeleidskader en de daaraan gekoppelde vervolgstappen.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

F.W. van Ardenne

A.J. Gerritsen

Onderzoek subsidiebeleid Gemeente Almelo

Rekenkamercommissie Almelo

Colofon

Projectnummer 243

Auteurs: Gerard Nieuwe Weme
Sabine Bernard
Yorick van den Berg
Demet Akpinar

B&A B.V.
Bezuidenhoutseweg 161
Postbus 829
2501 CV Den Haag

t 070 - 3029500
f 070 - 3029501

e-mail: info@bagroep.nl
http: www.bagroep.nl

Den Haag, oktober 2021

© Copyright B&A B.V. 2021.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Op alle opdrachten en werkzaamheden zijn de Algemene voorwaarden van B&A B.V. van toepassing, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Haaglanden onder dossiernummer: KvK Haaglanden 27177844. De Algemene voorwaarden treft u als bijlage aan en kunt u tevens inzien op onze website, www.bagroep.nl.

B&A is gevestigd in Den Haag, Amsterdam en Rotterdam.

5-1-2022 07:56:00

Inhoudsopgave

1

1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Conclusies	5
1.3 Aanbevelingen	6
2. Onderzoeksaanpak	9
2.1 Onderzoeksvragen en onderzoeksmodel	9
2.2 Normenkader	10
2.3 Onderzoeksverantwoording	12
3. Inrichting en toepassing subsidiebeleid	15
3.1 Inrichting gemeentelijk subsidiebeleid	15
3.1.1 Vormgeving subsidiebeleid	15
3.1.2 Relevante documenten subsidiebeleid	16
3.2 Mogelijkheden tot invloed door de raad	21
3.2.1 Invloed raad subsidiebeleid	22
3.2.2 Kaders raad	23
3.2.3 Afspraken college en raad	23
3.3 Uitvoering van het subsidiebeleid	23
3.3.1 Werkwijze verstrekken subsidies	24
3.3.2 Voorwaarden subsidieverlening	26
3.3.3 Mogelijkheden oordeel raad	26
3.3.4 Toetsing subsidiebeleid	26
4. Oordeel subsidiebeleid	30
4.1 Rechtmatigheid	30
4.2 Doelmatigheid	33
3.3 Doeltreffendheid	34
4.4 Rol Raad	35
Bijlage 1: Onderzoeksverantwoording	40
Bijlage 2: Samenvatting casusonderzoek	41

1

INLEIDING

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Vanuit de gemeenteraad van Almelo is eind 2019 tijdens het inventariseren van onderzoeksonderwerpen de vraag gesteld in hoeverre het mogelijk is om in beeld te krijgen:

- op welke manier het subsidiebeleid in Almelo is vormgegeven;
- tot welke resultaten het subsidiebeleid in de praktijk leidt;
- of en hoe prestaties en effecten worden gemeten en
- welke rol de gemeenteraad inneemt en kan innemen bij het subsidiebeleid.

De gemeenteraad hecht aan een afgewogen en zorgvuldig beleid als het gaat om verstrekken van subsidies. Dit standpunt van de gemeenteraad van Almelo is bevestigd door het aannemen van een motie 'Helder doelgericht en inzichtelijk subsidiebeleid.' (Raadsvergadering van 12 november 2020). In de motie constateert de raad dat behoudens de Algemene Subsidie Verordening een duidelijk doelgericht kaderdocument voor de inzet van subsidies ontbreekt. Maar ook dat niet inzichtelijk is hoe verleende subsidie heeft bijgedragen aan de doelstellingen van gemeentelijk beleid en dat de effecten van het huidige subsidiebeleid niet inzichtelijk zijn. De raad vindt het, aldus de motie, wenselijk om een koppeling te maken tussen de inzet van subsidie enerzijds en de doelstellingen van de Raad anderzijds. Ook moet helder zijn hoe subsidieregelingen inhoudelijk worden gevolgd en geëvalueerd, zodat ook de subsidie ontvanger weet waar hij/zij aan toe is. Tenslotte moet verantwoording over de inzet van gemeenschapsgeld afgelegd worden en deze moet duidelijk zijn.

Hierna worden in dit hoofdstuk de conclusies en aanbevelingen gepresenteerd. In hoofdstuk 2 is de onderzoeksaanpak weergegeven. In hoofdstuk 3 is de inrichting en toepassing van het subsidiebeleid in Almelo beschreven. Vervolgens is hierover in hoofdstuk 4 een oordeel gegeven met betrekking op de rechtmatigheid, doelmatigheid, doeltreffendheid en de rol van de raad.

1.2 Conclusies

De hoofdvraag van het onderzoek is 'Hoe is in Almelo het subsidiebeleid vormgegeven (1), welke actoren spelen daarbij een rol (2) en wat zijn de mogelijkheden voor de gemeenteraad om op verantwoorde wijze invloed uit te oefenen op dat subsidiebeleid (3).'

Het subsidiebeleid is in Almelo vormgegeven door de Algemene Subsidie Verordening. Intern is het subsidieverleningsproces in 2021 vernieuwd door de ambtelijke organisatie. Een interne evaluatie van dit vernieuwde proces toont aan dat het subsidieverleningsproces voor het jaar 2021 niet is verlopen conform het werkproces subsidies. De verbeterpunten zijn inzichtelijk en worden doorgevoerd. De grote subsidieaanvragen (vanaf € 50.000) zijn onderbouwd en gemotiveerd. Bij de kleinere subsidiebesluiten geldt dat ze niet altijd gemotiveerd zijn vanuit het perspectief rechtmatigheid en doeltreffendheid. De administratie van de subsidies is compleet, maar niet altijd overzichtelijk omdat gewerkt wordt in twee systemen.

Conclusie 1. De gemeente Almelo beschikt niet over subsidiebeleid.

De gemeente Almelo beschikt niet over een subsidiebeleid met uitgangspunten en doelstellingen. Wel beschikt de gemeente Almelo over een juridisch kader, een Algemene subsidieverordening (Asv Almelo 2013). Voor de Subsidieverordening Amateurkunst (2013) is een subsidieplafond en deze wordt correct bekend gemaakt. Verder kent de gemeente drie tijdelijke regelingen met een plafond. Voor de andere

subsidiesoorten zijn geen subsidieplafonds aanwezig en werkt de gemeente vanuit de thematische kaders in de begroting.

Conclusie 2. Het is voor de raad niet toetsbaar of en aan welke maatschappelijke doelen subsidies bijdragen

De doeltreffendheid van het subsidiebeleid is vooralsnog lastig te beoordelen. Het grootste deel van de subsidies stelt de raad vast via de P&C cyclus door jaarlijks goedkeuring te geven aan de begroting die thematisch is ingericht. Deze thematische beleidskaders zijn niet concreet voor het betreffende subsidiedeel en daarmee onduidelijk. Uit het casuonderzoek bleek dat bij ongeveer een derde van de casussen geen verband te leggen was tussen gemeentelijke doelen en de gesubsidieerde activiteiten. Dit betreffen vooral waarderingssubsidies. Bij de overige casussen was wel een verband te leggen.

Conclusie 3. Gemeenteraadsleden ervaren onvoldoende grip en sturing op het subsidiebeleid

Gemeenteraadsleden geven aan dat nu onvoldoende en onduidelijke beleidskaders zijn waardoor zij geen oordeel kunnen geven over het subsidiebeleid en zowel sturing als grip onvoldoende tot haar recht komt. Zij merken op dat het van belang is dat concrete beleidskaders worden gesteld die het mogelijk maken om binnen de kaders subsidie aan te vragen. De raad heeft sinds het rekenkamerrapport van 2006 niet voldoende haar rol gepakt in het stellen van inhoudelijke, financiële en procedurele kaders. Concrete beleidskaders ontbreken over wanneer en hoe het instrument subsidies wordt toegepast. Heldere doelstellingen waaraan subsidies bijdragen zijn veelal niet aanwezig.

Conclusie 4. Het subsidiebeleid wordt niet geëvalueerd.

Evaluaties van het subsidiebeleid zijn niet aangetroffen. Verschillende respondenten geven aan dat de subsidies niet volgens een vast stramien en volgens een vast protocol worden geëvalueerd. Periodieke toetsingen vinden thematisch of sectoraal plaats.

1.3 Aanbevelingen

Aanbeveling 1: stel subsidiebeleid op

Stel een subsidiebeleid op en laat de subsidieregelingen of specifieke subsidieverordeningen hieruit voortvloeien. Formuleer helder waarvoor de gemeente Almelo subsidie wil inzetten, wanneer deze wordt ingezet en voor welke beleidsthema's een regeling wordt vorm gegeven. Onderneem hiervoor als raad de volgende actie:

- Geef het college een bestuursopdracht waarin wordt opgedragen een subsidiebeleidskader op te stellen in samenspraak met de raad met daarin de volgende elementen:
 - Een keuze wanneer het subsidie-instrument wordt ingezet en wanneer niet.
 - Uitgangspunten en doelen van het subsidiebeleid (bijvoorbeeld dat de gesubsidieerde activiteiten bijdragen aan gemeentelijke doelen en ambities)
 - Een beschrijving van het juridisch instrumentarium (ASV, subsidieregelingen etc)
 - Een beschrijving van de soorten subsidies en in welke gevallen deze worden ingezet.
 - Financiële grondslagen (bijvoorbeeld een bedrag per deelnemer, maar ook subsidieplafonds)
 - Beschrijving van het proces van subsidieverstrekking en -verantwoording
 - De wijze waarop over het subsidiebeleid wordt verantwoord richting de raad

Aanbeveling 2: stuur op toetsbare maatschappelijke doelen

Neem in subsidieregelingen, specifieke subsidieverordeningen en/of de toelichtingen hierop, het concrete doel van de subsidie en het daaraan gerelateerde maatschappelijke doel uit het gemeentelijk beleid op. Maak deze publiek kenbaar zodat aanvragers weten waarvoor ze aanvragen kunnen indienen en hoe ze beoordeeld worden. Onderneem hiervoor als raad de volgende actie:

- Geef het college een bestuursopdracht om het subsidiebeleidskader in samenspraak met de raad uit te werken in het juridisch instrumentarium waarin de volgende zaken zijn geregeld:
 - De uitwerking van het subsidieproces van aanvraag tot en definitieve verantwoording
 - Een verbinding tussen beleidsuitgangspunten en -doelen van de gemeente en beoordelingscriteria. De beoordelingscriteria zijn rechtstreeks afgeleid van de beleidsdoelen van de gemeente.
 - De financiële grondslagen en subsidieplafonds.
 - Een voor inwoners en organisatie toegankelijke uitleg waarvoor en hoe subsidie aangevraagd kan worden en hoe aanvragen beoordeeld worden.

Aanbeveling 3: raad stel inhoudelijke en financiële kaders en toets deze

Pak als raad de kaderstellende- en controlerende rol en geef uitvoering aan de aanbevelingen: geef het college een bestuursopdracht om in samenspraak met de raad de inhoudelijke kaders uit te werken en voorstellen te doen voor financiële kaders. Controleer vervolgens als raad of het subsidiebeleid daadwerkelijk bijdraagt aan de geformuleerde gemeentelijke doelen en of de verstrekte subsidies binnen de financiële kaders zijn gebleven. Onderneem hiervoor als raad de volgende acties:

- Geef het college een bestuursopdracht om in samenspraak met de raad de inhoudelijke doelen waarbij de gemeente het subsidie-instrument wil inzetten concreet te formuleren. Daarmee kunnen de inhoudelijke doelen ook goed vertaald worden naar beoordelingscriteria en subsidieregelingen. Geef het college de opdracht om per inhoudelijk beleidsthema aan te geven welk deel van de middelen beschikbaar is voor subsidie.

Aanbeveling 4: Evalueer met regelmaat het subsidiebeleid

Onderneem daarvoor de volgende acties:

- Geef het college een bestuursopdracht om in samenspraak met de raad tot een adequate evaluatie van het subsidiebeleid te komen.
- Vraag als raad een jaarlijkse verantwoording over de toepassing van het subsidie-instrument met daarin aandacht voor de volgende aspecten:
 - Het aantal verstrekte en afgewezen subsidies en de mate waarin subsidies binnen de gestelde financiële kaders zijn verstrekt.
 - De inhoudelijke relatie tussen de verstrekte subsidie en gemeentelijke doelen.
- Vraag als raad elke vijf jaar een evaluatie van de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gehele subsidiebeleid.

2

ONDERZOEKSAANPAK

2. Onderzoeksaanpak

In dit hoofdstuk zijn het onderzoeksmodel, de onderzoeksvragen en het normenkader gepresenteerd. Vervolgens is de onderzoeksverantwoording toegelicht.

2.1 Onderzoeksvragen en onderzoeksmodel

De hoofdvraag is *'Hoe is in Almelo het subsidiebeleid vormgegeven (1), welke actoren spelen daarbij een rol (2) en wat zijn de mogelijkheden voor de gemeenteraad om op verantwoorde wijze invloed uit te oefenen op dat subsidiebeleid (3).'* Deze hoofdvraag leidt tot de beoogde gebruikswaarde van het onderzoek. De delen 1 en 2 van de hoofdvraag leiden tot een beschrijving die de raad inzicht geeft in hoe de subsidieverhoudingen zijn vormgegeven. Die kennis is noodzakelijk om het derde deel van de vraag te kunnen beantwoorden.

Deze hoofdvraag is uitgesplitst naar de volgende deelvragen die ofwel onderdeel zijn van de uitvoering, ofwel onderdeel zijn van de kaderstellende of controlerende rol van de raad:

Vormgeving subsidiebeleid

1. Hoe is het subsidiebeleid theoretisch vormgegeven?
2. Welke documenten, zoals bijvoorbeeld vastgestelde subsidieverordening(en) spelen daarbij een rol?

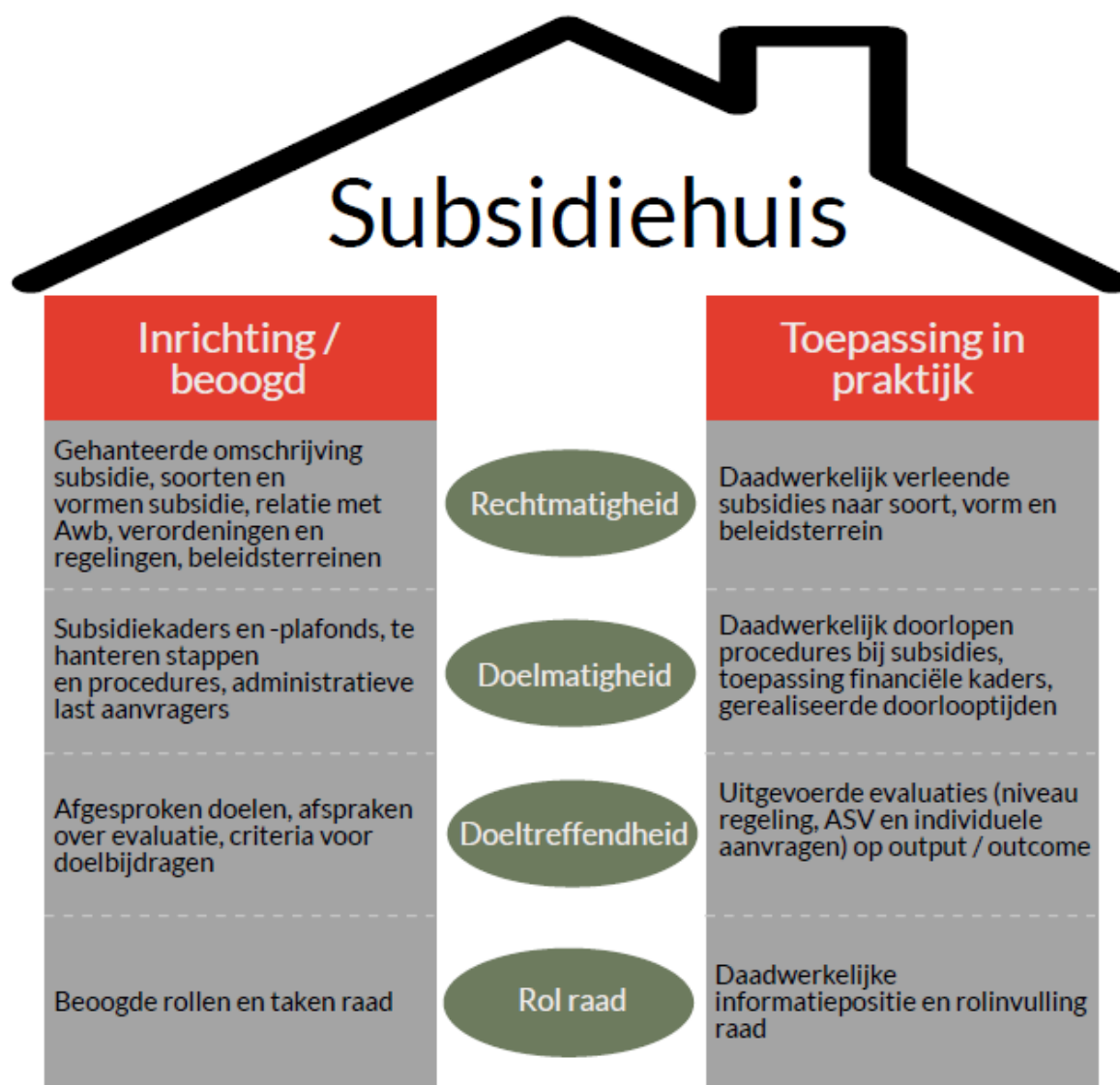
Mogelijkheden tot invloed door de raad

3. Op welke manier kan de raad invloed uitoefenen op het subsidiebeleid?
4. Vanuit welke kaders werkt de raad en hoe zijn deze vastgesteld?
5. Welke afspraken zijn gemaakt tussen college en raad over informatievoorziening en afweegmomenten (bijvoorbeeld via de P&C-cyclus)?

Uitvoering van het subsidiebeleid

6. Worden de bijdragen aan de verschillende subsidieontvangers op een en dezelfde manier verstrekt of wordt per (soort) subsidieontvanger een verschillende werkwijze gehanteerd?
7. Welke voorwaarden zijn verbonden aan de subsidieverlening en op welke wijze wordt gecontroleerd of aan deze voorwaarden wordt voldaan?
8. Welke mogelijkheden (ook: wanneer) heeft de gemeenteraad om weloverwogen te oordelen over de bij vraag 6 beschreven situaties?
9. Op welke wijze en met welke frequentie wordt het subsidiebeleid getoetst?

Deze onderzoeksvragen zijn samengevat in een onderzoeksmodel. Daarbij is de inrichting en uitvoering van het subsidiebeleid in Almelo grafisch vormgegeven als het subsidiehuis. Binnen dat subsidiehuis is er onderscheid tussen enerzijds de beoogde inrichting en anderzijds de toepassing in de praktijk. Zo krijgt de raad niet alleen inzicht in de inrichting van het subsidiehuis, maar ook over de feitelijke toepassing daarvan in de praktijk. Door deze tegen elkaar af te zetten op meerdere aspecten is een oordeel mogelijk over rechtmatigheid (volgens de vraag over eenduidig en conform de regels werken), doelmatigheid en doeltreffendheid en kan de rolinvulling door de raad worden beantwoord.

2.2 Normenkader

De *oordelende* onderzoeksvragen en het bijbehorende onderzoeksmodel leiden tot het volgende conceptnormenkader voor dit onderzoek.

Tabel 1 Normenkader		
	Oordeel	Norm
Rechtmatigheid	De gemeentelijke regelgeving en het gemeentelijke beleid zijn rechtmatig.	<ul style="list-style-type: none"> De gemeentelijke subsidieverordening is in overeenstemming met de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Eventuele deelverordeningen of beleidsregels zijn in overeenstemming met de algemene subsidieverordening.

Tabel 1 Normenkader		
	Oordeel	Norm
	Er is sprake van een rechtmatige uitvoering	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het onderscheid tussen subsidie in de zin van de Awb en het verlenen van subsidie in natura is duidelijk ▪ Een aanvraag voor subsidieverlening en – vaststelling wordt tijdig ingediend en bevat de juiste gegevens ▪ Er wordt tijdig beslist op een aanvraag tot subsidieverlening dan wel –vaststelling ▪ Subsidiebesluiten zijn gemotiveerd vanuit het perspectief van rechtmatigheid en doeltreffendheid ▪ Subsidieplafonds zijn gebaseerd op lokale voorschriften en worden correct bekend gemaakt. ▪ Subsidieaanvragen en -toekenningen worden conform de verordening en regeling verstrekt.
Doelmatigheid	Het subsidiebeleid is doelmatig	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De doelen van het subsidiebeleid zijn zo mogelijk SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.
	Er is sprake van een doelmatige uitvoering	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het proces omtrent de subsidieaanvraag, de behandeling, beschikking en verantwoording wordt gemonitord en het is duidelijk wat de resultaten hiervan zijn ▪ De uitgaven, gemoeid met subsidieverstreking, blijven binnen de daarvoor gestelde kaders ▪ Er is sprake van een overzichtelijke en complete administratie
Doeltreffendheid	Beoordeeld wordt of het met de subsidieverstreking beoogde doel wordt bereikt.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De aanvraag voor subsidieverlening geeft inzicht in de activiteiten die zullen worden uitgevoerd ▪ Er is een verband te leggen tussen de gemeentelijke doelen en de gesubsidieerde activiteiten ▪ Bij het beoordelen van de aanvraag tot vaststelling wordt gecontroleerd of aan de bij de subsidieverlening vastgestelde verplichtingen is voldaan
	Er is sprake van evaluatie, terugkoppeling en (eventuele) bijstelling van het subsidiebeleid en/of de uitvoering daarvan	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het subsidiebeleid wordt periodiek geëvalueerd conform artikel 4:24 Awb ▪ De evaluatie biedt concrete handvatten voor verbetering
Rol raad	De raad is in zijn staat haar controlerende en kaderstellende rol te nemen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De raad stelt inhoudelijk, financieel en procedurele kaders voor de subsidieverstreking ▪ De informatie aan de raad is relevant (bevat geen overbodige informatie) ▪ De informatie aan de raad is toegankelijk en begrijpelijk ▪ De informatie is informatief (geeft inzicht in de achtergrond)

2.3 Onderzoeksverantwoording

Documentenstudie

Verschillende documenten zijn verzameld en geanalyseerd om tot een beschrijving te komen van het huidige subsidieproces. In bijlage 1 staan alle geraadpleegde documenten weergegeven.

Casusonderzoek

Het casusonderzoek diende inzicht te bieden in de daadwerkelijke uitvoering van het subsidiebeleid aan de hand van ingediende subsidieaanvragen. Tussen 2018 en 2021 zijn 535 subsidieaanvragen ingediend. Tabel 2 weergeeft het totaaloverzicht naar subsidielijnen en jaargang.

Tabel 2 Totaal subsidieregister					
Subsidielijnen	2018	2019	2020	2021	Eindtotaal
Budgetsubsidies	70	74	54	53	251
Gidsgelden	2	3			5
Waarderingssubsidies	46	45	58	37	186
Amateurkunst subsidie	24	24	21	24	93
Eindtotaal	142	146	133	114	535

Tabel 3 geeft de verdeling weer van de geselecteerde casussen. Binnen de geselecteerde aanvragen is geen statistische variëteit nagestreefd, maar rekening gehouden met een variëteit aan aanvragen door te selecteren op basis van de verschillende subsidielijnen (amateurkunst, budgetsubsidies, waarderingssubsidies en gidsgelden), grootte van de aanvraag en toekenning dan wel afwijzing. In totaal is bij 18 subsidieaanvragers een korting toegepast. Hiervan zijn 4 subsidieaanvragen meegenomen in het casusonderzoek. Voor deze 4 casussen geldt dat gekeken is naar zowel de aanvraag uit 2019 als 2021.

Voor de uitvoering van het casusonderzoek zijn alle relevante onderdelen van de subsidieaanvragen opgevraagd voor de betreffende jaren:

- De aanvraag
- De onderbouwing en motivatie van de beoordeling op aanvraag
- Tussentijdse communicatie met de aanvrager
- Ontvangen verantwoording
- Indien van toepassing is gekeken naar de maatschappelijke vraag

Bijlage 2 bevat een geanonimiseerde samenvatting van het casusonderzoek.

Tabel 3 Selectie casusonderzoek						
Jaar	Grootte aanvraag	Amateurkunst subsidie	Budget subsidies	Gidsgelden	Waarderings-subsidies	Totaal
2018	Tot 5.000	1			1	6
	Tot 50.000		2		1	
	Vanaf 50.000		1			
2019	Tot 5.000	1	1	1	3	9
	Tot 50.000		1			
	Vanaf 50.000		2			
2020	Tot 5.000	1	1		3	9
	Tot 50.000	1	1			
	Vanaf 50.000		2			
2021	Tot 5.000	1			2*	6
	Tot 50.000		1*			
	Vanaf 50.000		2*			
	Totaal	5	14	1	10	30

**In totaal zijn 4 casussen meegenomen waarbij een korting is toegepast. Bij deze casussen is de documentatie van 2021 vergeleken met een volledig afgerond jaar (2019).*

Interviews

In totaal is gesproken met 13 personen vanuit college en ambtelijke organisatie. Verder is een reflectiesessie met gemeenteraadsleden gehouden waarbij 7 fractiespecialisten aanwezig waren. In bijlage 1 staat het totaaloverzicht.

Analyse

Ten slotte zijn de bevindingen geanalyseerd en getoetst aan het normenkader.

3

**INRICHTING EN TOEPASSING
SUBSIDIEBELEID**

3. Inrichting en toepassing subsidiebeleid

In dit hoofdstuk worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

Vormgeving subsidiebeleid (paragraaf 2.1)

1. Hoe is het subsidiebeleid theoretisch vormgegeven? (paragraaf 2.1.1)
2. Welke documenten, zoals bijvoorbeeld vastgestelde subsidieverordening(en) spelen daarbij een rol? (paragraaf 2.1.2)

Mogelijkheden tot invloed door de raad (paragraaf 2.2)

3. Op welke manier kan de raad invloed uitoefenen op het subsidiebeleid? (paragraaf 2.2.1)
4. Vanuit welke kaders werkt de raad en hoe zijn deze vastgesteld? (paragraaf 2.2.2)
5. Welke afspraken zijn gemaakt tussen college en raad over informatievoorziening en afweegmomenten (bijvoorbeeld via de P&C-cyclus)? (paragraaf 2.2.3)

Uitvoering van het subsidiebeleid (paragraaf 2.3)

6. Worden de bijdragen aan de verschillende subsidieontvangers op een en dezelfde manier verstrekt of wordt per (soort) subsidieontvanger een verschillende werkwijze gehanteerd? (paragraaf 2.3.1)
7. Welke voorwaarden zijn verbonden aan de subsidieverlening en op welke wijze wordt gecontroleerd of aan deze voorwaarden wordt voldaan? (paragraaf 2.3.2)
8. Welke mogelijkheden (ook: wanneer) heeft de gemeenteraad om weloverwogen te oordelen over de bij vraag 6 beschreven situaties? (paragraaf 2.3.3)
9. Op welke wijze en met welke frequentie wordt het subsidiebeleid getoetst? (paragraaf 2.3.4)

Iedere paragraaf start met een beantwoording van de betreffende vragen op hoofdlijnen. Daarna volgt de onderbouwing.

3.1 Inrichting gemeentelijk subsidiebeleid

Beantwoording op hoofdlijnen:

1. *Hoe is het subsidiebeleid theoretisch vormgegeven? (paragraaf 2.1.1)*

De gemeente Almelo beschikt niet over subsidiebeleid. Wel beschikt zij over een juridisch kader, een Algemene subsidieverordening (Asv Almelo 2013).

2. *Welke documenten, zoals bijvoorbeeld vastgestelde subsidieverordening(en) spelen daarbij een rol? (paragraaf 2.1.2)*

Naast de Asv en het uitvoeringsbesluit hiervan kent de gemeente Almelo nog andere relevante documenten die een rol spelen, namelijk *Subsidieverordening Amateurkunst (2013)* en een drietal tijdelijke waarderingssubsidieregelingen: de *Incidentele waarderingssubsidieregeling ondersteuning kinderen in armoede Almelo (2019-2022)* en twee tijdelijke subsidieregelingen omtrent Covid-19: de subsidieregeling *"Corona maatregelen niet gesubsidieerde maatschappelijke organisaties gemeente Almelo"* (looptijd oktober 2020 tot december 2020) en daarna de *tijdelijke subsidieregeling gemeentelijk noodfonds corona 2021* (looptijd juli 2021 tot december 2021). Tot slot maakt de gemeente Almelo gebruik van de GIDS-gelden, waartoe de gemeente een eenmalige waarderingssubsidie beschikbaar stelt.

3.1.1 Vormgeving subsidiebeleid

De gemeente Almelo refereert bij de definitie 'subsidie' aan artikel 4.21 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb, artikel 4.21): "de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt

met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten”.

De gemeente Almelo beschikt niet over een beleidsnota met daarin uitgangspunten en doelstellingen van het subsidiebeleid. Wel beschikt zij over een juridisch kader, een Algemene Subsidieverordening (Asv Almelo, 2013). Deze ASV is verder uitgewerkt in het Uitvoeringsbesluit algemene subsidieverordening gemeente Almelo 2013 waarin de uitvoeringsregels verder zijn toegelicht. Verder kent de gemeente Almelo een Subsidieverordening Amateurkunst (2013). Bovendien is een drietal tijdelijke waarderingssubsidieregelingen beschikbaar, namelijk een Incidentele waarderingssubsidieregeling ondersteuning kinderen in armoede Almelo (2019-2022) en twee tijdelijke subsidieregelingen omtrent Covid-19: Tijdelijke subsidieregeling gemeentelijk noodfonds corona 2021 en Tijdelijke subsidieregeling “Corona maatregelen niet gesubsidieerde maatschappelijke organisaties gemeente Almelo”. De gemeente Almelo maakt ook gebruik van de (GIDS)gelden die beschikbaar zijn vanuit het landelijk programma Gezond In De Stad. Deze gelden vallen tevens onder waarderingssubsidie.

De gemeente Almelo kent een aantal subsidieregelingen die nog niet via het subsidieproces lopen en daarmee buiten de scope van dit onderzoek vallen. Dit zijn vooral financiële stromen rondom vastgoed en huren, waaronder:

- Subsidierегeling gevelverbetering Binnenstad Almelo 2015
- Stimuleringsregeling bodemonderzoek- en sanering gemeente Almelo 2010-2014
- Verordening particuliere woningverbetering Almelo 2000
- Verordening subsidierегeling oefenveldverlichtingen sportverenigingen 2001
- Verordening renteloze lening clubgebouwen van sportverenigingen 2001
- Stimuleringsregeling groene daken Almelo

Ter beantwoording van de tweede onderzoeksvraag, worden alle relevante documenten hieronder beschreven.

3.1.2 Relevante documenten subsidiebeleid

Algemene Subsidieverordening Almelo 2013

Hieronder wordt in hoofdlijnen de inhoud van de Algemene Subsidieverordening, hierna Asv, en het Uitvoeringsbesluit algemene subsidieverordening van de gemeente Almelo beschreven volgens de subsidieduur, beleidsterreinen, subsidielijnen, subsidieaanvraag, weigeringsgronden en subsidieverantwoording.

Subsidieduur

De gemeente Almelo kent eenmalige- en jaarlijkse subsidies. Eenmalige subsidies zijn ten behoeve van bijzondere incidentele projecten of activiteiten die niet behoren tot de reguliere bezigheden van de aanvrager. Het college verstrekt hierbij subsidie voor een van tevoren bepaalde looptijd van het project tot een maximum van vier jaar. Jaarlijkse subsidies worden per kalenderjaar of voor een bepaald aantal kalenderjaren aan een instelling voor een periode van maximaal vier jaar verstrekt. Na het verstrijken van die periode kan opnieuw worden besloten een jaarlijkse subsidie te verstrekken. Subsidie wordt slechts verleend aan rechtspersonen met volledige bevoegdheid. In bijzondere gevallen kan het college besluiten subsidie te verlenen aan natuurlijke personen of aan instellingen zonder volledige rechtsbevoegdheid. Een aanvraag voor een jaarlijkse subsidie wordt gedaan uiterlijk 15 juni in het jaar voorafgaand aan het jaar, of de jaren waarop de subsidieaanvraag betrekking heeft.

Beleidssterreinen

In de verordening is gekozen om een grote verscheidenheid aan beleidsterreinen op te nemen: *“Op die manier wordt bereikt dat zowel burger als bestuur direct en zonder zich te veel in onderliggende zaken als beleidsregels en raadsbesluiten, hoeven te verdiepen om na te gaan aan welke voorwaarden zij moeten voldoen om voor verlening van een subsidie in aanmerking te komen.”* Over de onderstaande beleidsterreinen kan subsidie verstrekt worden:

- algemeen bestuur;
- openbare orde en veiligheid;
- verkeer, vervoer en waterstaat;
- economische zaken;
- onderwijs;
- cultuur en recreatie;
- sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening;
- volksgezondheid en milieu;
- ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.

Subsidielijnen

De gemeente Almelo onderscheidt de subsidielijnen a) Budgetsubsidie, b) Waarderingssubsidie, c) Investeringsubsidie. Deze subsidielijnen worden hieronder nader toegelicht.

a) Budgetsubsidie

Een subsidie van minimaal € 5.000 voor producten en prestaties voor de duur van één of meerdere jaren op grondslag van een overeenkomst ter uitvoering van de subsidiebeschikking (budgetsubsidie licht regiem € 5.000 tot € 50.000 en budgetsubsidie zwaar regiem boven € 50.000).

b) Waarderingssubsidie

Een eenmalige stimuleringsbijdrage tot maximaal € 5.000,00 in een activiteit of activiteiten. Deze subsidies mogen naar eigen wens van de ontvanger worden besteed en kunnen dus zowel worden gestoken in de reguliere activiteiten van de ontvanger als in extra activiteiten. Aangezien de besteding geheel ter keuze van de ontvanger is, wordt ter zake van de besteding geen verantwoording geëist. Het moment van verlening van de subsidie is daarmee tevens de vaststelling daarvan. Hiermee worden onnodige administratieve en bestuurlijke procedures voorkomen. Hoewel er geen verantwoording wordt geëist, worden subsidieontvangers wel gevraagd om uiterlijk 13 weken na het verrichten van de activiteiten een jaaropgave of verslag te overleggen om inzichtelijk te maken dat de subsidie daadwerkelijk is besteed aan de daarvoor bedoelde activiteit.

c) Investeringsubsidie

Een subsidie in de kosten van aankoop, stichting of verbouwing van accommodaties binnen de gemeente of voor het treffen van bijzondere voorzieningen.

Subsidieaanvraag

Een aanvraag wordt via een aanvraagformulier schriftelijk ingediend. Het bevat de volgende gegevens:

- Een beschrijving van de activiteiten waar subsidie voor wordt aangevraagd.
- De doelstellingen en resultaten, die daarmee worden nagestreefd, en hoe de activiteiten aan dat doel bijdragen. In bijzonder ook in welke mate de activiteiten gericht zijn op de gemeente of haar ingezetenen en op door de gemeente vastgestelde doelen of beleidsterreinen.
- Een begroting en dekkingsplan van de kosten van de activiteiten, waar de subsidie voor wordt aangevraagd. Het dekkingsplan bevat een opgave van bij andere bestuursorganen of private organisaties of personen aangevraagde subsidies of vergoedingen ten behoeve van dezelfde activiteiten, onder vermelding van de stand van zaken daarvan.
- Indien van toepassing bij een jaarlijkse subsidie, de stand van de egaliseringsreserve op het moment van de aanvraag.
- Indien een subsidie wordt aangevraagd van meer dan € 50.000,00, een verklaring van de subsidieaanvrager dat voldaan wordt aan de in de nadere regels opgenomen kwaliteitseisen (alleen van toepassing bij budgetsubsidie zwaar regiem).
- Een verklaring van de aanvrager, dat in de aanvraag geen kosten met betrekking tot de bezoldiging van bestuurders of functionarissen van de instelling zijn opgenomen die uitgaan boven de norm genoemd in de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector.

Het college beslist op een aanvraag om een eenmalige subsidie binnen 13 weken na ontvangst van de volledige aanvraag, dan wel, indien het college hiertoe regels heeft opgesteld, 13 weken gerekend vanaf de uiterste indieningstermijn voor het aanvragen van de subsidie. Het college beslist op een aanvraag voor een jaarlijkse subsidie uiterlijk vóór 31 december van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft.

Weigeringsgronden

Onverminderd de artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35 van de Awb weigert het college in de gemeente Almelo de subsidie in ieder geval wanneer:

- De activiteiten van de aanvrager niet gericht zullen zijn op de gemeente of niet aanwijsbaar ten goede komen aan ingezetenen van de gemeente;
- De gelden niet of in onvoldoende mate besteed zullen worden voor het doel waarvoor de subsidie beschikbaar wordt gesteld;
- De aanvrager doelstellingen beoogt of activiteiten zal ontplooiën die in strijd zijn met de wet, het algemeen belang of de openbare orde;
- De subsidieverstreking niet past binnen het beleid van de gemeente;
- De aanvrager ook zonder subsidieverstreking over voldoende gelden, hetzij uit eigen middelen, hetzij uit middelen van derden kan beschikken om de kosten van de activiteiten te dekken.

Subsidieverantwoording

In de Asv staat beschreven dat het subsidiekader uitgaat van proportionaliteit tussen het subsidiebedrag en de administratieve lasten. Dat betekent het volgende:

Tabel 4 Verhouding subsidiebedrag en administratieve lasten	
Subsidiebedrag	Wijze van verantwoording
Tot € 5.000	Direct vaststelling of desgevraagd verantwoording over de prestatie. Een actieve meldingsplicht geldt voor de ontvanger bij niet nakoming van de voorwaarden. De verantwoordingsfocus bij kleine subsidies ligt op het leveren van de prestatie of dienst in plaats van op de kosten.
Vanaf € 5.000 tot € 50.000	Verantwoording over de prestatie waarvoor subsidie is verleend. Daarbij wordt vooraf door de subsidieverstrekker aangegeven op welke manieren het aantonen kan plaatsvinden, zoals bestuurs- en activiteitenverslagen, een managementverklaring, een deskundigenverklaring of andere bewijsstukken (bijvoorbeeld een publicatie). Het college kan bepalen dat bepaalde categorieën van subsidies, dan wel subsidieontvangers, niet tot verantwoording van de aan hun verleende subsidie hoeven over te gaan.
Vanaf € 50.000	Een overzicht van de activiteiten/prestaties en de hieraan verbonden uitgaven en inkomsten (financieel verslag of jaarrekening). Het kan voorkomen dat een tussentijdse rapportage gevraagd wordt. Het college bepaalt vooraf welke vereisten worden gesteld.

Subsidieverordening amateurkunst gemeente Almelo 2013

Subsidie op grond van deze verordening wordt verleend, indien voldaan wordt aan de verplichtingen en bepalingen, neergelegd in de Algemene Subsidieverordening Almelo 2013 en de nadere voorschriften van deze verordening. Deze verordening verwijst naar en is gebaseerd op de Algemene Subsidie Verordening van 2005.

Doelen subsidieverordening

De regeling is gebaseerd op het cultuurbeleid van de gemeente Almelo. Dit beleid is ten aanzien van de amateurkunst gericht op het scheppen van een zo gunstig mogelijk amateurkunstklimaat door:

- het bevorderen van een kwalitatief niveau van de amateurkunst in Almelo;

- het bevorderen van een gevarieerd aanbod van de amateurkunst in Almelo;
- Het bereiken van een breed publiek;
- Het stimuleren van samenwerkingsverbanden tussen culturele instellingen en organisaties;
- Talentontwikkeling, mogelijkheden creëren voor de optimale ontwikkeling van creatieve talenten;
- Stimuleren en realiseren van een breed aanbod aan culturele activiteiten en initiatieven die bijdragen aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor hoger opgeleiden, hogere midden inkomens en bedrijven;
- Vergroten van maatschappelijke participatie;
- Deelnemers en bezoekers worden meer een afspiegeling van de Almelse samenleving.

Voorschriften subsidiëring

Op subsidiëring Amateurkunst zijn de volgende nadere voorschriften van toepassing:

- a) De instelling is op het moment van subsidieaanvraag tenminste twee jaar ingeschreven bij de Kamer van Koophandel;
- b) De instelling is statutair gevestigd in gemeente Almelo en repeteert hier ook;
- c) De instelling levert naar oordeel van het college een redelijke eigen bijdrage in de kosten;
- d) Van de actieve leden is tenminste 50% woonachtig in gemeente Almelo;
- e) De instelling is, indien de mogelijkheid daartoe bestaat, aangesloten bij een federatief verband dat plaatselijk, regionaal, provinciaal of landelijk werkzaam is;
- f) Instellingen die uitsluitend optreden ter opluistering van een kerkelijke of godsdienstige plechtigheid of bijeenkomst, komen niet in aanmerking voor een subsidie;
- g) Overkoepelende organisaties komen niet in aanmerking voor een subsidie;
- h) De instelling verzorgt tenminste tweemaal per jaar een openbare uitvoering dan wel verleent gratis medewerking aan een door de gemeente te organiseren of aan te geven manifestatie (het meerdere malen uitvoeren van één productie geldt als evenzoveel openbare uitvoeringen);
- i) Voor elke openbare uitvoering zoals bedoeld in lid 9 stuurt zij, tenminste één maand voorafgaand aan de uitvoering, twee kennisgevingen nl aan het college van B&W als aan de sector samenleving.
- j) De instelling draagt zorg voor publiciteit in de (plaatselijke) media;
- k) De instelling stelt zo mogelijk een volledig bevoegd artistiek leider aan;
- l) De instelling stelt het college van B&W op de hoogte van een wisseling van de artistiek leider(s), bestuursleden en postadreswijzigingen;
- m) De instelling levert een bijdrage aan de Almelse samenleving, gericht op talentontwikkeling, afspiegeling bewonerssamenstelling en vergroting maatschappelijke participatie, blijkend uit een activiteitenverslag van het voorgaande jaar;
- n) Een instelling heeft tenminste 10 actieve leden

Subsidieplafond

Het subsidieplafond is gelijk aan het bedrag dat de raad jaarlijks voor de Subsidieverordening Amateurkunst beschikbaar stelt in de begroting.

Subsidiegrondslag

Bij de bepaling van het recht op basissubsidie voor enig jaar gaat men uit van het werkelijke aantal actieve leden per peildatum 1 maart van het voorgaande jaar.

Incidentele waarderingssubsidieregeling ondersteuning kinderen in armoede Almelo 2019-2022

De gemeente Almelo heeft voor de jaren 2019 tot en met 2022 een incidentele waarderingssubsidie in het leven geroepen waarmee particuliere initiatieven in de periode van 2019 tot en met 2022 maximaal € 5000, - per kalenderjaar en een maximum van € 10.000 per particulier initiatief (over een periode van 4 jaar), kunnen ontvangen, voor een initiatief dat kinderen in armoede ondersteunt.

Uit de interviews blijkt dat de begroting financieel leidend is en het collegebeleid is inhoudelijk kadergevend.

Afwijkingen / aanvullingen Asv Almelo 2013

Bij de beoordeling van de aanvragen gelden de voorwaarden uit de Algemene subsidieverordening gemeente Almelo 2013. Daarnaast kent deze incidentele subsidieregeling enkele aanvullingen, te weten:

- De aanvrager toont tijdens de gehele periode 2019 - 2022 zijn betrokkenheid door onder andere aanwezig te zijn bij de bijeenkomsten in het kader van het armoedebestrijding en daar op verzoek het eigen initiatief toe te lichten.
- Subsidieaanvragen worden in behandeling genomen op volgorde van indienen.
- Het subsidieplafond bedraagt € 400.000, -.
- Projecten moeten worden uitgevoerd in de periode tot en met 2022.

Tijdelijke subsidieregeling gemeentelijk noodfonds corona 2021

De eenmalige subsidie voor maatschappelijke organisaties die als gevolg van de coronacrisis in een financiële noodsituatie verkeren, moet worden gezien als een aanvulling op noodmaatregelen die in dit kader door het Rijk en de provincie zijn gefaciliteerd. Voordat de eenmalige subsidie kan worden verleend, dient aanvrager eerst, voor zover mogelijk en indien van toepassing, een beroep te hebben gedaan op andere voorzieningen, dan wel zelf alles in het werk te hebben gesteld om de uitgaven te verlagen, op te schorten of inkomsten naar voren te halen.

Criteria subsidieverlening

Aanvragen voor een subsidie worden beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- Door de van overheidswege vanaf 15 maart 2020 opgelegde maatregelen in verband met COVID-19 crisis kon de hoofdactiviteit niet of gedeeltelijk uitgevoerd worden en dat heeft de subsidieaanvrager in financiële problemen gebracht en,
- De subsidie aanvrager heeft aantoonbaar maximaal gestuurd op het beperken van uitgaven, die in het licht van de sluiting van de accommodatie en/of stopzetting van activiteiten vermijdbaar waren en
- De organisatie vraagt niet meer steun dan noodzakelijk om hun organisatie overeind te houden en de steun draagt bij aan duurzaam herstel/continuïteit van de organisatie en
- De organisatie geeft, waar mogelijk, iets terug voor de steun aan de stad (bijv. tegoedbonnen voor uitgestelde dienstverlening, stageplekken voor scholieren, Corona-proof activiteiten).

Subsidieplafond

Het subsidieplafond voor het subsidiëren van de activiteiten, zoals bedoeld in deze subsidieregeling, is vastgesteld op 50.000 euro. De hoogte van het te subsidiëren bedrag bedraagt per aanvraag maximaal 5.000 euro.

Afwijkingen / aanvullingen Asv Almelo 2013

Deze tijdelijke subsidieregeling wijkt op een aantal vlakken af van de Asv (Almelo 2013). Het college beslist binnen vier weken op de aanvraag, in volgorde van binnenkomst. Daarnaast worden op basis van deze subsidieregeling verstrekte subsidies direct vastgesteld en in één keer betaalbaar gesteld.

In aanvulling op de weigeringsgronden in de Asv, weigert het college subsidie indien:

- De aanvraag geen directe relatie heeft met de bestrijding van de negatieve gevolgen van de coronacrisis;
- Het verzoek of initiatief een individueel commercieel oogmerk heeft;
- De aanvraag ziet op een prestatie- of stimuleringssubsidie.

Tijdelijke subsidieregeling "Corona maatregelen niet gesubsidieerde maatschappelijke organisaties gemeente Almelo"

De eenmalige subsidie moet gezien worden als een aanvulling op de noodmaatregelen die door rijk en provincie naar aanleiding van de coronacrisis zijn gefaciliteerd. Voordat een subsidie kan worden verleend, dient aanvrager eerst, voor zover mogelijk en indien van toepassing, een beroep te hebben gedaan op

andere voorzieningen dan wel zelf alles in het werk te hebben gesteld om de uitgaven te verlagen dan wel op te schorten of inkomsten naar voren te halen.

Criteria subsidieverlening

Idem dito de Tijdelijke subsidieregeling gemeentelijk noodfonds corona 2021

Subsidieplafond

Idem dito de Tijdelijke subsidieregeling gemeentelijk noodfonds corona 2021

Afwijkingen / aanvullingen Asv Almelo 2013

Deze tijdelijke subsidieregeling wijkt op een aantal vlakken af van de Asv (Almelo 2013). Het college beslist binnen drie weken op de aanvraag, in volgorde van binnenkomst. Daarnaast worden op basis van deze subsidieregeling verstrekte subsidies direct vastgesteld en in één keer betaalbaar gesteld.

In aanvulling op de weigeringsgronden in de Asv en in de *Tijdelijke subsidieregeling gemeentelijk noodfonds corona 2021* weigert het college subsidie indien: De aanvraag niet dient tot het bereiken van één of meer van de volgende doelstellingen:

- Bescherming van de sociaal maatschappelijke infrastructuur op het gebied van vrijetijdsbesteding,
- Beperking van economische schade en ondersteuning van de zelfredzaamheid van inwoners.

Gezond In De Stad (Gidsgelden)

Op 11 oktober 2013 is het Nationaal Programma Preventie (NPP) Alles is Gezondheid naar de Tweede Kamer gestuurd. In dit programma wordt onder meer ingezet op het terugdringen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen. Het doel van het programma is om gezondheidsachterstanden binnen wijken te verminderen. De opzet van het stimuleringsprogramma is om te ondersteunen bij een samenhangende integrale Gezonde Wijk aanpak van gezondheidsachterstanden op gemeentelijk niveau, die aansluit bij de behoefte binnen de gemeente.

Met Gezond In De Stad (GidS) wil de gemeente Almelo een gezonde flow stimuleren om de gezondheid, eigen kracht, saamhorigheid in de buurt/wijk, preventie op alle leefgebieden te bevorderen. De gemeente Almelo stelt een eenmalige waarderingssubsidie beschikbaar voor goede ideeën die bijdragen aan bovengenoemde doelstelling.

3.2 Mogelijkheden tot invloed door de raad

Beantwoording op hoofdlijnen:

3. Op welke manier kan de raad invloed uitoefenen op het subsidiebeleid? (paragraaf 2.2.1)

De raad kan invloed uitoefenen door kaders te stellen: de kadernota subsidiebeleid, het vaststellen van subsidie instrumenten die hieruit voortvloeien zoals de Asv (juridisch kader) en subsidieregelingen (doelen, criteria en plafonds). Verder kan de raad invloed uitoefenen door het college te controleren op de inhoud: juiste toepassing subsidiebeleid en de bijdrage aan de doelen die de raad gesteld heeft

4. Vanuit welke kaders werkt de raad en hoe zijn deze vastgesteld? (paragraaf 2.2.2)

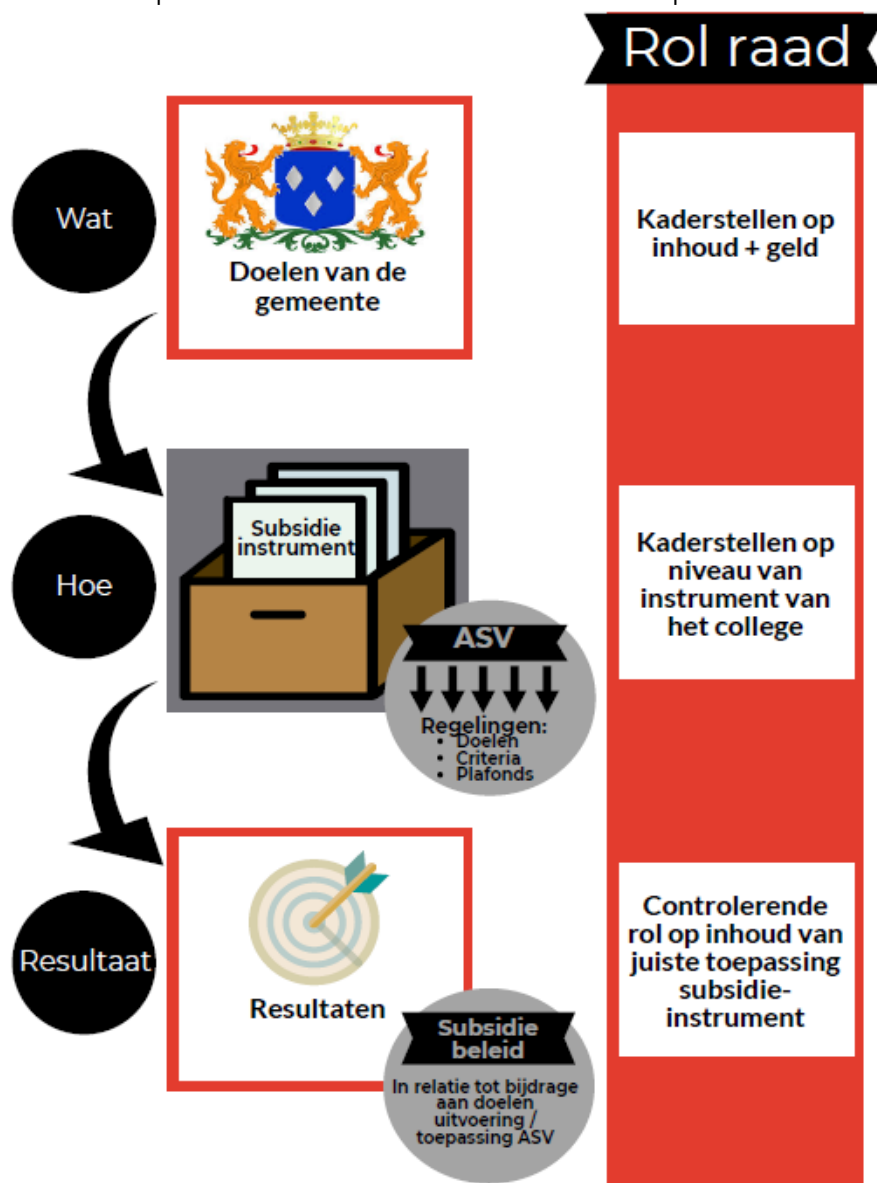
De raad werkt met een vastgestelde Asv. Er is geen kadernota subsidiebeleid en er is slechts één permanente regeling en drie tijdelijke regelingen. Het grootste deel van de subsidies stelt de raad vast via de P&C cyclus door jaarlijks goedkeuring te geven aan de begroting die thematisch is ingericht.

5. Welke afspraken zijn gemaakt tussen college en raad over informatievoorziening en afweegmomenten (bijvoorbeeld via de P&C-cyclus)? (paragraaf 2.2.3)

De gemeenteraad stelt met de gemeentebegroting jaarlijks de bedragen ter beschikking waarmee de subsidies uitgevoerd worden. De verantwoording van de begroting vindt plaats via de afspraken tussen raad en college in de P&C cyclus.

3.2.1 Invloed raad subsidiebeleid

De raad kan op verschillende manieren invloed uitoefenen op het subsidiebeleid. Zie onderstaande figuur.

In deze figuur is rol van de raad weergegeven. Zoals blijkt uit de reflectie op de subsidieverstrekking als beleidsinstrument is het idealiter zo dat subsidieverstrekking moet bijdragen aan door de raad benoemde doelen en gewenste maatschappelijke uitkomsten. Veelal doet de raad dit door beleidsprogramma's en -kaders vast te stellen ofwel het WAT. Zowel op de inhoud (de doelen en effecten) als op de financiën (hoeveel geld hebben we er voor over wanneer zetten we het instrument subsidie in en wanneer een ander instrument zoals inkoop of insourcing). Dit kan gebeuren door het opstellen van een kadernota subsidiebeleid.

Vervolgens is het aan het college om hier invulling aan te geven (het HOE). Daarvoor stelt de raad, kaderstellend, het instrument subsidieverstrekking aan het college ter beschikking. Vanuit een kadernota subsidiebeleid, kan dan een juridische uitwerking daarvan worden gemaakt in een Algemene Subsidieverordening (ASV) en een Uitvoeringsbesluit algemene subsidieverordening. Vaak worden er dan onderliggende subsidieregelingen gemaakt op deelonderwerpen. De ASV schrijft de procedurele en formele aspecten van de subsidieverstrekking voor. De regelingen bevatten een verbinding tussen de

beleidsdoelen van de gemeente en de subsidieregeling en daaruit afgeleide toetsingscriteria, te leveren prestaties, maar ook de gehanteerde subsidieplafonds en hoe hierover gecommuniceerd wordt naar mogelijke aanbieders. Dat laatste om ook weer een verbinding te leggen met financiële kaders die de raad heeft vastgesteld. Het college past het instrument toe, maar de raad bepaalt wat de inhoud en reikwijdte van het subsidie instrument is.

De laatste rol van de raad in het subsidiebeleid is de uitvoering van de controlerende rol. Die ziet toe op twee aspecten: (1) de juiste toepassing van het aan het college ter beschikking gestelde subsidie instrument en (2) de vraag of de subsidieverstreking inderdaad heeft bijgedragen aan de realisatie van de inhoudelijke doelen die de raad wil bereiken. De juiste toepassing van het subsidiebeleid wordt veelal bepaald in een evaluatie van het subsidiebeleid als onderdeel van de beleidscyclus. De vraag of de subsidie verstreking heeft bijgedragen aan de realisatie van de inhoudelijke doelen die de raad wil bereiken vindt plaats via de reguliere monitoring en verantwoording naar de raad en door evaluaties op thema's en/of verstrekte subsidies.

3.2.2 Kaders raad

De gemeente Almelo beschikt niet over een beleidsnota met daarin uitgangspunten en doelstellingen van het subsidiebeleid. Wel beschikt zij over een juridisch kader, een Algemene Subsidieverordening (Asv Almelo, 2013) en kent de gemeente Almelo een regeling namelijk de Subsidieverordening Amateurkunst (2013). Bovendien is sprake van een drietal tijdelijke waarderingssubsidieregelingen, namelijk een Incidentele waarderingssubsidieregeling ondersteuning kinderen in armoede Almelo (2019-2022) en twee tijdelijke subsidieregelingen omtrent Covid-19: Dit zijn de tijdelijke subsidieregeling "gemeentelijk noodfonds corona 2021" en Tijdelijke subsidieregeling "Corona maatregelen niet gesubsidieerde maatschappelijke organisaties gemeente Almelo". De gemeente Almelo maakt ook gebruik van de (GIDS)gelden die beschikbaar zijn vanuit het programma Gezond In De Stad. Deze gelden vallen tevens onder waarderingssubsidies.

Het grootste deel van de subsidies stelt de raad vast via de P&C cyclus door jaarlijks goedkeuring te geven aan de begroting die thematisch is ingericht.

3.2.3 Afspraken college en raad

Volgens het college stelt de gemeenteraad met de gemeentebegroting jaarlijks de bedragen ter beschikking waarmee de subsidies volgens de subsidieverordeningen en subsidieregelingen waarvoor een subsidieplafond uitgevoerd worden. In deze begroting worden thematisch doelstellingen en middelen gepresenteerd. Er wordt slechts in enkele gevallen een uitsplitsing gemaakt wat de bijdrage is van aspecten die via subsidie wordt uitgevoerd en wat via andere instrumenten.

De verantwoording van de begroting vindt plaats via de afspraken tussen raad en college in de P&C cyclus.

3.3 Uitvoering van het subsidiebeleid

Beantwoording op hoofdlijnen:

6. *Worden de bijdragen aan de verschillende subsidieontvangers op een en dezelfde manier verstrekt of wordt per (soort) subsidieontvanger een verschillende werkwijze gehanteerd? (paragraaf 2.3.1)*

Een verschillende werkwijze wordt gehanteerd per soort subsidieontvanger. Het subsidiekader gaat uit van proportionaliteit tussen het subsidiebedrag en de administratieve lasten.

7. *Welke voorwaarden zijn verbonden aan de subsidieverlening en op welke wijze wordt gecontroleerd of aan deze voorwaarden wordt voldaan? (paragraaf 2.3.2)*

Het subsidieproces kent twee checklists: *Checklist aanvraag budgetsubsidie* en *Checklist aanvraag vaststelling budgetsubsidie*. Die beoordelen vooral de tijdigheid en volledigheid van aanvragen en de

uitvoering daarvan. Budgetsubsidies kennen bijzondere verplichtingen en een uitvoeringsovereenkomst. Bij rapportagemomenten dient de aanvrager daar op in te gaan.

8. *Welke mogelijkheden (ook: wanneer) heeft de gemeenteraad om weloverwogen te oordelen over de bij vraag 6 beschreven situaties? (paragraaf 2.3.3)*

Gemeenteraadsleden geven aan dat nu onvoldoende en onduidelijke beleidskaders zijn waardoor zij geen oordeel kunnen geven over het subsidiebeleid en zowel sturing als grip onvoldoende tot haar recht komt. Zij merken op dat het van belang is dat concrete beleidskaders worden gesteld die het mogelijk maken om binnen de kaders subsidie aan te vragen.

9. *Op welke wijze en met welke frequentie wordt het subsidiebeleid getoetst? (paragraaf 2.3.4)*

Periodieke toetsingen vinden sectoraal plaats. Verschillende respondenten geven aan dat de subsidies niet volgens een vast stramien en volgens een vast protocol worden geëvalueerd.

3.3.1 Werkwijze verstrekken subsidies

Zoals beschreven in paragraaf 2.1.2 staat in de Asv beschreven dat het subsidiekader uitgaat van proportionaliteit tussen het subsidiebedrag en de administratieve lasten. Hoe groter de aanvraag, hoe groter de administratieve lasten. Daarnaast kennen de diverse subsidieregelingen enkele afwijkingen en aanvullingen ten opzichte van de Asv Almelo 2013. Die zijn eveneens beschreven in paragraaf 2.1.2. Onderstaande tabel beschrijft het aantal ingediende subsidieaanvragen en het beschikte subsidiebedrag door de jaren heen.

Tabel 5 Aantal ingediende subsidieaanvragen per subsidiesoort door de jaren heen per subsidiebedrag						
Subsidiesoort	aantal	2018	2019	2020	2021	Eindtotaal
Budgetsubsidies		70	74	54	53	251
Gidsgelden		2	3			5
Waarderingssubsidies		46	45	58	37	186
Amateurkunst subsidie		24	24	21	24	93
Eindtotaal		142	146	133	114	535
Totaal toegekend €		€ 24.736.389,23	€ 23.306.674,72	€ 21.218.715,28	€ 18.543.607,75	€ 87.805.386,98

De werkwijze van het subsidieproces bestaat uit diverse elementen:

1. **Aanvraag:** Een aanvraag wordt gedaan via het digitaal aanvraagformulier (zie ook paragraaf 2.1.2). In het casusonderzoek had 93% (28 van de 30) van de aanvragen gebruik gemaakt van dit digitale aanvraagformulier. Bij twee aanvragen ontbrak dit formulier en is enkel een activiteitenplan ingediend. Hoe groter de aanvraag, hoe meer informatie van de aanvrager wordt verwacht. Zo bevatten aanvragen boven de € 5000 in ieder geval een activiteitenplan en begroting (zie ook paragraaf 2.1.2). De dossiers uit het casusonderzoek voldoen hieraan. Bij 2 aanvragen in het casusonderzoek is een eenmalige financiële bijdrage toegekend ter hoogte van € 5.000 en € 58.400 en direct vastgesteld om de organisatie te steunen tijdens de coronacrisis. Reden hiervoor is voorkomen dat de organisatie zijn activiteiten moet beëindigen wegens continuïteitsproblemen die ontstaan door de genomen Coronamaatregelen.
2. **Beoordeling:** Subsidieaanvragen worden beoordeeld op basis van tijdigheid en volledigheid. Budgetsubsidies worden volgens de *Checklist aanvraag budgetsubsidie* beoordeeld. In het casusonderzoek bevatten vrijwel alle dossiers (28 van de 30) een nota tot het verlenen van subsidie met een motivering van het besluit. In deze nota staat in geval van toekenning ook beschreven onder welke begrotingspost het bedrag ten laste wordt gebracht. De nota wordt gestuurd naar de prestatieverklaarder die vervolgens een formeel akkoord geeft op de te verlenen subsidie. Bij 50% (15 van de 30) kijkt het aangevraagde bedrag af met het toegekende bedrag. Bij 11 aanvragen is een lagere verlening van de aanvraag. Redenen daarvoor lopen uiteen. Voorbeelden zijn het gevolg van het honoreren van slechts 1,4% indexatie of dat al deels in de behoefte zoals beschreven in de

aanvraag wordt voorzien. Andere redenen voor lagere verlening zijn te linken aan de voorwaarden uit een subsidieregeling. Zo geldt bij de Amateurkunst Subsidie dat de hoogte van de startsubsidie wordt bepaald aan de hand van aantal actieve leden woonachtig in Almelo. De aangevraagde subsidie wordt gecorrigeerd en lager bijgesteld volgens dat rekenmodel. De 'Incidentele waarderingssubsidieregeling ondersteuning kinderen in armoede Almelo 2019-2022' kent een maximaal subsidiebedrag per jaar van € 5.000. Aanvragen die dat overschrijden worden eveneens lager bijgesteld. Van deze 11 afwijkingen in verlening, is bij 4 aanvragen de korting in 2021 toegepast. Uit de interviews komt naar voren dat deze kortingen nodig waren om een totaal bedrag te bezuinigen van 1,7 miljoen. Hiervoor is een ambtelijke voorbereiding gemaakt. Het college heeft vervolgens de keuzen gemaakt met als uitgangspunt dat de grote organisaties zouden worden gekort en niet de kleine. Er is daarbij overwogen om bepaalde aspecten niet meer uit te vragen, zoals bijvoorbeeld outreachend jongerenwerk terwijl de gemeente meer wilde investeren in schoolmaatschappelijk werk. Bij cultuur en sport is gevraagd om vooral in het eigen vlees te snijden. Bij de 4 afwijkingen in het casusonderzoek ontbreekt bij 1 casus de toelichting. Wel staat in een mailwisseling dat in overleg met de aanvrager de subsidie is afgewezen. Bij de overige afwijkingen staat aangegeven dat de aanvraag niet aansluit binnen het beleid van Almelo (artikel 13, lid 1 onder d).

3. **Beschikking:** De beschikking bij budgetsubsidies bevat een uitvoeringsovereenkomst. Dit is de uitwerking van de te verlenen subsidie. Het is het (subsidie)contract en wordt getekend door beide partijen. Op deze manier committeert de subsidie ontvanger zich aan de gemaakte afspraken, inclusief de te behalen resultaten, maar ook manier van verantwoorden. Het is bij uitstek het document van het college om te kunnen sturen op gemaakte afspraken. Bovendien is de uitvoeringsovereenkomst de uitwerking van hoe de subsidiepartner de maatschappelijke vraag uitvoert. Waarderingssubsidies worden direct bij verlening in de beschikking vastgesteld. Een eindrapportage is volgens de Asv niet nodig, maar kan wel gevraagd worden. In het casusonderzoek kwam dit 1 keer voor. Bij deze casus werd een rapportage 13 weken na afronding verwacht. In de beschikking ontbreekt een motivatie tot het vragen van een rapportage. Bij 2 casussen ontbrak een beschikking in het dossier. Dit betroffen afgewezen aanvragen.
4. **Vaststelling:** Waarderingssubsidies worden direct bij toekenning vastgesteld. Een verantwoording is niet nodig, tenzij dat gevraagd wordt (zie voorbeeld bij punt 3). Bij hogere subsidiebedragen wordt door de aanvrager een verzoek tot vaststelling ingediend met een rapportage ter onderbouwing (zie punt 5). Het budgetbeheer beoordeelt op tijdigheid en volledigheid aan de hand van de *Checklist aanvraag vaststelling budgetsubsidie*. Vervolgens stelt de contractmanager, aangesteld in november 2020 de subsidie vast. De adviseur verleent de inhoudelijke motivering. Indien de subsidie lager wordt vastgesteld dan verleend, volgt een motivering en terugvordering. Dat was in het casusonderzoek bij 2 activiteiten het geval. De motivatie hiertoe was bij 1 casus de verminderde inzet door ziekte en vakantie (ureninzet) en bij de andere casus het niet uitvoeren van een van de activiteiten. Indien een activiteit helemaal niet kon plaatsvinden, wordt het subsidiebedrag teruggevorderd. Dit kwam in het casusonderzoek 2 keer voor.
5. **Verantwoording:** De verantwoording bestaat over het algemeen uit een financiële en inhoudelijke verantwoording met toelichting op behaalde resultaten. Bij 4 Budgetsubsidies en 1 Amateurkunstsubsidie ontbreekt nog een verantwoording. Deze vonden in 2020 en 2021 plaats. Daarnaast zijn 2 activiteiten zijn niet doorgegaan. Bij 1 activiteit was Covid-19 de boosdoener. Bij de andere activiteit is de reden onbekend. Uit het dossier blijkt dat geprobeerd is contact te leggen met de aanvrager, maar helaas zonder gehoor.

Opbrengsten uit de interviews

Uit interviews blijkt dat niet iedereen volgens een vaste checklist werkt. Binnen het domein onderwijs geldt bijvoorbeeld voor het programma onderwijsachterstandenbeleid: 'Het Jonge Kind' dat er een werkgroep en stuurgroepen (wethouder vz, maar ook partners zoals GGD, etc.) is die de gezamenlijke koers bepalen. Voor het sociaal domein geldt dat de geformuleerde 'leidraad maatschappelijke vraag' leidend is voor de uitvraag richting subsidieaanvrager. De maatschappelijke vraag wordt niet afgeleid uit

een specifiek beleidskader, maar wordt op basis van de verschillende beleidsdocumenten en programmadoelstellingen geformuleerd. Voor cultuur geldt dat geen specifiek beleid is, waardoor beoordelaars zelf op zoek gaan naar aanknopingspunten. De maatschappelijke vraag voor sport wordt opgesteld aan de hand van vastgestelde documentatie. Volgens een van de respondenten is het visiedocument van de raad, het coalitieprogramma, beleidsstukken samen met de kaders vanuit de raad zoals de visie op sport en bewegen, het sportakkoord en de raadsbesluiten leidend.

3.3.2 Voorwaarden subsidieverlening

Zoals beschreven in de vorige paragraaf kent het subsidieproces twee checklists: *Checklist aanvraag budgetsubsidie* en *Checklist aanvraag vaststelling budgetsubsidie*. Door middel van deze checklist wordt vooral gekeken naar de tijdigheid en volledigheid van aanvragen en de uitvoering daarvan. Budgetsubsidies kennen bijzondere verplichtingen en een uitvoeringsovereenkomst. Bij rapportagemomenten dient de aanvrager daar op in te gaan. Andere voorwaarden staan beschreven in paragraaf 2.1.2.

3.3.3 Mogelijkheden oordeel raad

De invloed van de raad wordt door de raadsleden zelf als onvoldoende beoordeeld. De gemeente Almelo is volgens hen een beleidsarme gemeente en concrete beleidskaders ontbreken. Het gevolg is dat zowel de sturing als de grip op het subsidiebeleid onvoldoende tot haar recht komt, aldus de gesproken raadsleden. Dat maakt het voor de raad lastig om een oordeel te geven over het subsidiebeleid: *"We hebben alleen een verordening en geen kaders."* Bovendien geven alle raadsleden aan dat meer zicht moet komen wanneer bij aanvragen het instrument subsidies wordt toegepast en wanneer een ander instrument als inkoop wordt gekozen. Nu weten raadsleden niet welke argumentatie aan deze keuze ten grondslag ligt.

Vanuit ambtenaren ligt de behoefte aan meer kaderstelling. De raad dient op een hoger abstractieniveau de doelen en kaders vast te stellen: *"Een visie op de langere termijn met daarin ook duidelijk geformuleerde doelen die niet per se voor de hele gemeente gelden, maar ook gebiedsgebonden kunnen zijn. Dan is het vervolgens eenvoudiger voor het college en ambtenarenapparaat om daar passende interventies op in te zetten"*. Bovendien geldt dat hoe duidelijker de kaders zijn, hoe makkelijker het wordt voor ambtenaren om tot een toekenning dan wel afwijzing te komen. Ten aanzien van de informatievoorziening geven ambtenaren aan dat winst te behalen is op de structurele informatie- en kennisuitwisseling. Zij zien een rol bij de raad zelf weggelegd om zichzelf te informeren: *"Ik zou wensen dat de raad zelf de peilstok hanteert en zelf op pad gaat om te kijken wat de bijdrage/effect van subsidies is. De raad zou zichzelf meer kunnen informeren, ook om de controlerende rol te kunnen vervullen."*

3.3.4 Toetsing subsidiebeleid

Beleidsmakers geven aan dat in Almelo veel structurele aanvragen zijn en weinig sprake is van fluctuatie bij subsidies. In de gemeente Almelo zijn volgens beleidsmakers binnen de scope van het onderzoek geen grote beleidsverschuivingen geweest. Verschillende respondenten geven aan dat actief gestuurd wordt op doelmatigheid en kwaliteit van dienstverlening. De doelen worden als onvoldoende SMART ervaren.

Afwijzingen komen nauwelijks voor (zie ook paragraaf 2.3.1). Een afwijzing vindt veelal plaats omdat ze niet geheel pasten binnen het subsidiebeleid van Almelo. Een van de beleidsmakers geeft aan dat het wettelijk kader bepalend is en of het past binnen de subsidieregeling en de beschikbare begroting: *"Binnen de stuurgroep het Jonge Kind wordt bijvoorbeeld met middelen met betrekking tot onderwijsachterstanden zowel een inhoudelijke als financiële toets gedaan. We hebben altijd geld kunnen meenemen naar volgend jaar zodat je de ruimte met elkaar hebt om dingen te doen die nodig zijn. Het betreft geoormerkt geld die in de volgende jaarschijf opnieuw kunnen worden meegenomen in de besteding. Samen met de werkgroep stellen we dan een advies wat vervolgens in de stuurgroep wordt bepaald."*

Periodieke toetsingen vinden sectoraal plaats. Momenteel wordt het beleidsplan '*Samen meer doen*' geëvalueerd en geactualiseerd. De looptijd van dit beleidsplan is leidend voor de evaluaties. Verschillende respondenten geven aan dat de subsidies niet volgens een vast stramien en volgens een vast protocol worden geëvalueerd. Het subsidieproces is in 2020 opnieuw vormgegeven en vastgesteld. Een jaar later vond een evaluatie plaats en in het voorjaar 2021 zijn de bevindingen met de adviespool gedeeld. Geconstateerd werd dat het subsidieverleningsproces voor het jaar 2021 niet is verlopen conform het werkproces subsidies. Redenen hiervoor zijn gewenning aan het nieuwe proces, de personele bezetting, het vele thuiswerken waardoor afspraken minder goed beklijven, onduidelijkheid over indexering en forse bezuinigen die vrij laat in het subsidieproces bekend werden gemaakt. Op basis van deze bevindingen is een aantal maatregelen genomen in het subsidieproces:

- Er is een stuurgroep voor subsidies waarin er meer afstemming kan plaatsvinden over het proces en wat er nodig is om het proces goed te laten verlopen.
- De taken van de coördinator subsidieproces, contractmanager en contractbeheerder zijn uitgebreid en helder vastgelegd in het proces. Dit om de opdrachtgevers en de adviseurs beter te ondersteunen in het proces. Denk hierbij aan het inplannen van de verschillende bijeenkomsten/ afspraken door de contractbeheerder en het faciliteren van een aantal bijeenkomsten door de coördinator subsidieproces.
- Hierdoor komt bijv. het gesprek tussen de verschillende opdrachtgevers over welke maatschappelijke vraag zij aan de organisaties willen stellen beter tot zijn recht en kunnen dubbelingen in subsidies voorkomen worden/ slimme combinaties gemaakt worden.
- Een aantal teksten zijn duidelijker geformuleerd zodat helder is wat er van iemand in een specifieke rol verwacht wordt.
- Beter zichtbaar gemaakt waar het college een rol heeft in het proces.
- De termijnen van het begrotingsproces voor dit jaar zijn in het proces verwerkt.

4

OORDEEL SUBSIDIEBELEID

4. Oordeel subsidiebeleid

4.1 Rechtmatigheid

Norm:

De gemeentelijke subsidieverordening is in overeenstemming met de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Eventuele deelverordeningen of beleidsregels zijn in overeenstemming met de algemene subsidieverordening.

Toetsing:

- Voldoet. De Algemene Subsidie Verordening en het Uitvoeringsbesluit algemene subsidieverordening is in lijn met de Algemene wet bestuursrecht.

Onderbouwing

Hoewel de gemeente Almelo niet beschikt over een beleidsnota met daarin uitgangspunten en doelstellingen van het subsidiebeleid, beschikt zij wel over een juridisch kader, een Algemene Subsidieverordening (Asv Almelo, 2013) dat verder uitgewerkt is in het Uitvoeringsbesluit algemene subsidieverordening gemeente Almelo (2013). Daarnaast kent de gemeente Almelo een Subsidieverordening Amateurkunst (2013). Toetsing levert op dat deze in lijn is met de Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Norm:

Het onderscheid tussen subsidie in de zin van de Awb en het verlenen van subsidie in natura is duidelijk

Toetsing:

- Voldoet grotendeels. Hoewel nog enkele subsidiestromen in natura gaande zijn, is dit wel in beeld en wordt dit gelijk getrokken.

Onderbouwing

Uit de interviews blijkt dat in het verleden op een aantal aspecten (bijvoorbeeld huur van ruimten) nog subsidies in natura zijn verstrekt. De gemeente Almelo is zich hiervan bewust en voert hierin aanpassingen door. De financiële stromen rondom vastgoed en huren verlopen nu in principe nog niet via het subsidieproces. De gemeente Almelo is bezig om dit te stroomlijnen zodat voor alle subsidieontvangers inzichtelijk is waar de kosten in zijn totaliteit uit bestaan. Op deze manier wordt het ook mogelijk om bijvoorbeeld de subsidieontvangers onderling te vergelijken.

Norm:

Een aanvraag voor subsidieverlening en –vaststelling wordt tijdig ingediend en bevat de juiste gegevens

Toetsing:

- Voldoet

Onderbouwing

In het casusonderzoek is geen documentatie aangetroffen die bovenstaande norm weerlegt.

Norm:

Er wordt tijdig beslist op een aanvraag tot subsidieverlening dan wel –vaststelling

Toetsing:

- Voldoet

Onderbouwing

In het casusonderzoek is geen documentatie aangetroffen die bovenstaande norm weerlegt.

Norm:

Subsidiebesluiten zijn gemotiveerd vanuit het perspectief van rechtmatigheid en doeltreffendheid

Toetsing:

- Voldoet grotendeels. De grote subsidieaanvragen (vanaf € 50.000) zijn onderbouwd en gemotiveerd. Bij de kleinere subsidiebesluiten geldt dat ze niet altijd gemotiveerd zijn vanuit het perspectief rechtmatigheid en doeltreffendheid.

Onderbouwing

Voor de subsidies die verstrekt worden in het kader van het sociaal domein geldt dat de geformuleerde 'leidraad maatschappelijke vraag' leidend is voor de uitvraag richting subsidieaanvragers. De maatschappelijke vraag wordt niet afgeleid uit een specifiek beleidskader, maar wordt op basis van de programmadoelstellingen en vastgestelde beleidsplannen geformuleerd. Op basis van de maatschappelijke vraag wordt een offerte ingediend door een aanvrager en vervolgens vertaald in een subsidieaanvraag. De betrokken beleidsambtenaren checken of de aanvraag antwoord geeft op de maatschappelijke vraag. De bedragen worden jaarlijks vastgesteld. In het casusonderzoek is deze werkwijze vastgesteld. Bij de grote budgetsubsidies (vanaf € 50.000) wordt in het subsidiebesluit bij de uitvoeringsovereenkomst aangegeven bij welke beleidsplannen de aanvraag aansluit. Daarmee wordt ook het 'verwacht effect' onderschreven. Zo wordt bij bijvoorbeeld bij 3 subsidieaanvragen uit 2018 in de uitvoeringsovereenkomst verwezen naar Sociale Agenda 2020, beleidsplan Samen Mee(r) Doen, Programmabegroting 2018, perspectiefnota 2017 en ASV 2013, Uitvoeringsbesluiten 2013. In de uitvoeringsovereenkomst wordt niet concreet gerefereerd aan eventuele beleidsdoelen. Tussen de lijnen door is dat er wel uit te halen, omdat thema's worden benoemd uit de leidraad van de maatschappelijke vraag 2018. Bijvoorbeeld: "Van zorg naar welzijn en participatie: De Gravenruiters biedt door middel van diverse vormen van paardrijden zingeving aan meisjes met een beperking (11-18 jaar) en bevordert daarmee normalisatie en deelname aan de inclusieve samenleving." Bij de overige budgetsubsidies uit het casusonderzoek is niet onderbouwd bij welke beleidsplannen of thema's een aanvraag aansluit. De rechtmatigheid en doeltreffendheid is daardoor niet altijd duidelijk. Voor de overige subsidiesoorten (waarderingssubsidies, Gids gelden en Amateurkunst) geldt dat bij 30% (5 van de 16) niet onderbouwd is bij welke beleidsplannen of thema's een aanvraag aansluit. Hiervan zijn 2 aanvragen afgewezen. Ook hier geldt dat niet altijd de rechtmatigheid en doeltreffendheid duidelijk is.

Norm:

Subsidieplafonds zijn gebaseerd op lokale voorschriften en worden correct bekend gemaakt

Toetsing:

- Voldoet beperkt. Voor de Subsidieverordening Amateurkunst is een subsidieplafond en deze wordt correct bekend gemaakt. Verder zijn er drie tijdelijke regelingen met een plafond. Voor de andere subsidiesoorten zijn geen subsidieplafonds aanwezig.

Onderbouwing

De Subsidieverordening Amateurkunst (2013) en de drie tijdelijke regelingen '*Incidentele waarderingssubsidieregeling ondersteuning kinderen in armoede Almelo (2019-2022)*', '*Tijdelijke subsidieregeling gemeentelijk noodfonds corona 2021*' en '*Corona maatregelen niet gesubsidieerde maatschappelijke organisaties gemeente Almelo*' kennen een subsidieplafond. Deze worden correct bekend gemaakt.

Binnen de andere subsidiesoorten is geen subsidieplafond aanwezig. De bedragen in de begroting gelden voor de gemeente als niet te overschrijden bedragen en hier wordt ook op gestuurd. Budgetsubsidies zijn

in totalen per thema in de begroting vertaald. Voor budgetsubsidies binnen het sociaal domein geldt dat de geformuleerde 'leidraad maatschappelijke vraag' leidend is voor de uitvraag richting subsidieaanvrager. De begroting geeft daarmee het financiële kader weer.

De gemeente Almelo krijgt geormerkte middelen (SPUK) voor onderwijsachterstanden op basis van het gewichtencriterium van het Rijk (veel achterstanden = meer middelen = grotere uitdaging); De Gemeente Almelo ontvangt deze middelen om uitvoering te geven aan het bijbehorende wettelijke kader. Uit interviews blijkt dat binnen het domein onderwijs voor het programma onderwijsachterstandenbeleid een werkgroep en stuurgroep (waaronder wethouder en partners zoals GGD) de gezamenlijke koers bepalen om deze uitvoering op een juiste manier uit te voeren. De subsidie wordt verstrekt op basis van het wettelijk kader, met daarin de inkleuring die gegeven wordt door wat partners in het veld zien wat nodig is. De controle op deze specifieke uitkering vindt jaarlijks plaats door een accountant binnen de SiSa en inhoudelijk door de onderwijsinspectie.

Voor cultuur geldt dat geen specifiek beleid is, waardoor beoordelaars zelf op zoek gaan naar aanknopingspunten: "We toetsen de aanvragen waar het kan aan de beleidskaders uit het collegeakkoord. Daar staat echter niet veel in over cultuur en het is dan heel lastig om de aanvragen te toetsen aan kaders. Cultuur staat niet hoog op de bestuurlijke agenda en er is weinig specifiek beleid op. Dan ga ik op zoek naar aangrijpingspunten zoals het thema bruisende binnenstad in het coalitieakkoord, of het programma zorg voor de beoordeling van de aanvragen."

De maatschappelijke vraag voor sport wordt opgesteld aan de hand van vastgestelde documentatie. Volgens een van de respondenten is het visiedocument van de raad, het coalitieprogramma, beleidsstukken samen met de kaders vanuit de raad zoals de visie op sport en bewegen, het sportakkoord en de raadsbesluiten leidend. Op basis van al die informatie wordt de maatschappelijke vraag uitgezet aan onder andere het Sportbedrijf.

Norm:

Subsidieaanvragen en -toekenningen worden conform de verordening en regeling verstrekt

Toetsing:

- Voldoet grotendeels. In het casusonderzoek zijn geen opvallendheden aangetroffen. Hoewel het nieuwe subsidieproces voor het eerste jaar loopt blijkt uit een interne evaluatie dat het subsidieverleningsproces voor het jaar 2021 niet is verlopen conform het werkproces subsidies.

Onderbouwing

Uit het casusonderzoek is gebleken dat subsidieaanvragen en -toekenningen conform de Algemene Subsidieverordening (Asv Almelo, 2013) en de Subsidieverordening Amateurkunst (2013) verstrekt worden.

Het subsidieproces is in 2020 opnieuw vormgegeven en vastgesteld. Een jaar later vond een evaluatie plaats en in het voorjaar 2021 zijn de bevindingen met het adviespool gedeeld. Geconstateerd werd dat het subsidieverleningsproces voor het jaar 2021 niet is verlopen conform het werkproces subsidies (zie ook paragraaf 2.3.4). Verder wordt in de evaluatie aangegeven dat subsidies op het gebied van beschermd wonen een ander proces volgen. Dit is volgens de evaluatie een groot zorgpunt, omdat de gemeente één ASV heeft die voor de gehele gemeente geldt. Het proces voor subsidies is zo ingericht dat daarmee ook aan de ASV wordt voldaan. Wanneer wordt afgeweken van dat werkproces, kan de rechtmatigheid in het gedrang komen en heeft het mogelijk juridische consequenties. Aangezien het om grote subsidiebedragen gaat, is het volgens de evaluatie verstandig om kritisch te onderzoeken of dit afwijkende proces binnen het subsidieproces van de ASV geïntegreerd kan worden.

Respondenten geven aan dat nog een aantal subsidies wellicht ten onrechte als subsidie wordt verstrekt. Bijvoorbeeld de subsidie aan de regiogemeenten betreffende de organisatie van het netwerk rondom geestelijke gezondheid.

4.2 Doelmatigheid

Norm:

De doelen van het subsidiebeleid zijn zo mogelijk SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden

Toetsing:

- Voldoet niet. De gemeente Almelo beschikt niet over een subsidiebeleid met uitgangspunten en doelstellingen.

Onderbouwing

De gemeente Almelo beschikt over een juridisch kader, een Algemene Subsidieverordening (Asv Almelo, 2013), maar heeft geen beleidsnota met daarin uitgangspunten en doelstellingen van het subsidiebeleid. Zij beschikt over een Subsidieverordening Amateurkunst (2013) waarin algemene doelstellingen zijn benoemd. De andere subsidiesoorten hangen onder de verschillende programma's en kennen geen specifiek beleidsstuk of SMART geformuleerde doelstellingen voor het totaal van subsidies per thema. Zoals eerder vermeld geldt binnen het sociaal domein dat op basis van de programmadoelstellingen maatschappelijke vragen zijn geformuleerd waar aanvragen aan worden getoetst. Ook hiervoor geldt dat ze niet SMART zijn.

Norm:

Het proces omtrent de subsidieaanvraag, de behandeling, beschikking en verantwoording wordt gemonitord en het is duidelijk wat de resultaten hiervan zijn

Toetsing:

- Voldoet grotendeels. Het proces wordt gemonitord. Voor waarderingssubsidies geldt dat zij direct bij verlening worden vastgesteld, waardoor uitspraken over concrete resultaten lastig zijn.

Onderbouwing

Het proces wordt door de gemeente Almelo gemonitord. Voor waarderingssubsidies geldt dat zij direct bij verlening worden vastgesteld. Een verantwoording is niet verplicht, tenzij dat gevraagd wordt. Dat maakt het doen van uitspraken over concrete resultaten binnen waarderingssubsidies lastig. Bij hogere subsidiebedragen wordt door de aanvrager een verzoek tot vaststelling ingediend met een rapportage ter onderbouwing. Indien de subsidie lager wordt vastgesteld dan verleend, volgt vanuit de gemeente een motivering en terugvordering. Hierdoor is bij budgetsubsidies, Gids gelden en Amateurkunst subsidies over het algemeen helder wat de resultaten zijn en of de activiteit is uitgevoerd conform de aanvraag.

Norm:

De uitgaven, gemoeid met subsidieverstrekking, blijven binnen de daarvoor gestelde kaders

Toetsing:

- Voldoet. Budgetten worden niet overschreden.

Onderbouwing

Respondenten geven aan dat de begrote bedragen het uitgangspunt zijn van de subsidieverstrekking. Hierop wordt strak gemonitord. Het komt niet voor dat budgetten worden overschreden. Bij extra benodigd budget gaat dit altijd via het college.

Norm:

Er is sprake van een overzichtelijke en complete administratie

Toetsing:

- Voldoet grotendeels. De administratie is compleet, maar niet altijd overzichtelijk omdat gewerkt wordt in twee systemen.

Onderbouwing

Het subsidieregister is volledig en werkzaam. Wel geven respondenten aan dat wordt gewerkt met twee systemen wat het minder overzichtelijk maakt. Het systeem Process richt zich op het subsidieproces (hierin registreren beleidsmedewerkers) en het systeem Suite2subsidies op de financiële kant (hierin registreren medewerkers subsidie vanuit financiën). Respondenten geven aan dat de twee systemen niet naadloos op elkaar aansluiten. Bovendien hebben inhoudelijk behandelende ambtenaren geen zicht op de financiële uitputting, omdat dat in Suite2subsidies staat. Alle handelingen van overige subsidies worden afgehandeld in het systeem SBA.

3.3 Doeltreffendheid

Norm:

De aanvraag voor subsidieverlening geeft inzicht in de activiteiten die zullen worden uitgevoerd

Toetsing:

- Voldoet.

Onderbouwing

Een aanvraag wordt gedaan door het digitaal aanvraagformulier (zie ook paragraaf 2.1.2). In dit digitale aanvraagformulier wordt een korte beschrijving gevraagd van de activiteit(en), de doelstelling(en) en beoogde resultaten waarvoor subsidie wordt aangevraagd. Afhankelijk van de grootte van de aanvraag, wordt aanvullend een uitgebreid activiteitenplan toegevoegd.

Norm:

Er is een verband te leggen tussen de gemeentelijke doelen en de gesubsidieerde activiteiten

Toetsing:

- Voldoet beperkt. Het is niet altijd helder aan welke gemeentelijke doelen de gesubsidieerde activiteiten bijdragen.

Onderbouwing

Uit het casusonderzoek bleek dat bij ongeveer een derde van de casussen geen verband te leggen was tussen gemeentelijke doelen en de gesubsidieerde activiteiten. Dit betreffen vooral waarderingssubsidies. Bij de overige casussen was wel een verband te leggen. Voor hogere subsidiebedragen binnen het sociaal domein geldt dat de geformuleerde 'leidraad maatschappelijke vraag' leidend is voor de uitvraag richting subsidieaanvraag. Op basis van de maatschappelijke vraag wordt een offerte ingediend door een aanvrager en vervolgens vertaald in een subsidieaanvraag. Hier is dus een verband te leggen tussen de gemeentelijke doelen en de gesubsidieerde activiteiten. Binnen de Subsidieverordening Amateurkunst (2013) zijn algemene doelstellingen benoemd en aanvragen uit het casusonderzoek sluiten hierbij aan. Bijvoorbeeld "het bevorderen van zangkunst". Met de gelden Gezond In De Stad (GidS), wil de Gemeente Almelo "(...) een gezonde flow stimuleren om de gezondheid, eigen kracht, saamhorigheid in de buurt/wijk, preventie op alle leefgebieden te bevorderen." Aanvragen worden hieraan getoetst.

Norm:

Bij het beoordelen van de aanvraag tot vaststelling wordt gecontroleerd of aan de bij de subsidieverlening vastgestelde verplichtingen is voldaan

Toetsing:

- Voldoet grotendeels. Waarderingssubsidies worden direct bij toekenning vastgesteld. Bij hogere subsidiebedragen controleert de gemeente of de uitvoering van de activiteit conform de aanvraag heeft plaatsgevonden.

Onderbouwing

Waarderingssubsidies worden direct bij toekenning vastgesteld. Een verantwoording is niet nodig, tenzij dat gevraagd wordt. Bij hogere subsidiebedragen wordt door de aanvrager een verzoek tot vaststelling ingediend met een rapportage ter onderbouwing (zie punt 5). De gemeente beoordeelt op tijdigheid en volledigheid aan de hand van de *Checklist aanvraag vaststelling budgetsubsidie*. Vervolgens stellen zij de subsidie vast. Indien de subsidie lager wordt vastgesteld dan verleend, volgt een motivering en terugvordering.

Norm:

Het subsidiebeleid wordt periodiek geëvalueerd conform artikel 4:24 Awb

Toetsing:

- Voldoet niet.

Onderbouwing

Het subsidiebeleid is niet periodiek geëvalueerd. Wel is de gemeente Almelo intern continue bezig om het proces te verbeteren. Zo is een interne evaluatie geweest van het subsidieproces begin 2021 en dit heeft geleid tot aanpassingen in het werkproces.

Norm:

De evaluatie biedt concrete handvatten voor verbetering

Toetsing:

- Voldoet niet.

Onderbouwing

Geen evaluatie voorhanden dus ook geen concrete handvatten. Wel worden continue procesverbeteringen gemaakt naar aanleiding van interne discussies en een interne evaluatie die begin 2021 heeft plaatsgevonden.

4.4 Rol Raad

Norm:

De raad stelt inhoudelijk, financieel en procedurele kaders voor de subsidieverstrekking

Toetsing:

- Voldoet beperkt. De raad heeft sinds het rekenkamerrapport van 2006 niet voldoende haar rol gepakt in het stellen van inhoudelijke, financiële en procedurele kaders. Er ontbreken nog concrete beleidskaders wanneer en hoe het instrument subsidies wordt toegepast en veelal zijn geen heldere doelstellingen waaraan subsidies bijdragen.

Onderbouwing

De raad stelt het sectorale beleid (waarop subsidies worden gegeven) vast. Verder stelt de raad algemene kaders via de jaarlijkse vaststelling van begrotingen en jaarrekeningen. Verder heeft de raad de ASV in 2013 vastgesteld alsmede enkele regelingen. Hoewel de raad in haar motie van november 2020 gevraagd heeft om een beleidsnota met daarin uitgangspunten en doelstellingen van het subsidiebeleid, heeft de raad nog geen kaders meegegeven voor het opstellen hiervan.

De invloed van de raad wordt door de raadsleden als onvoldoende beoordeeld. Raadsleden geven aan dat het van belang is dat de raad goed moet kunnen sturen omdat er veel geld gemoeid is met subsidies. Zij merken op dat het van belang is dat er concrete beleidskaders worden gesteld die het mogelijk maken om binnen de kaders subsidie aan te vragen. Dat is nu volgens hen onvoldoende met als gevolg dat zowel de sturing als de grip op het subsidiebeleid onvoldoende tot haar recht komt. Bovendien geven alle raadsleden aan dat meer zicht moet komen wanneer bij aanvragen het instrument subsidies wordt toegepast en wanneer een ander instrument als inkoop wordt gekozen. Nu weten raadsleden niet welke argumentatie aan deze keuze ten grondslag ligt: *"We hebben alleen een verordening en geen kaders. We weten ook niet waarom iets met subsidie of inkoop dan wel insourcing wordt geregeld."*

In de reflectiesessie met raadsleden komt naar voren dat sinds het Rekenkamerrapport van 2006 niets is veranderd en raadsleden stellen zichzelf de vraag: *"Wanneer pakken wij onze rol als raad op? Wat kunnen wij zelf doen om die grip te krijgen?"*

Norm:

De informatie aan de raad is relevant (bevat geen overbodige informatie)

Toetsing:

- Voldoet beperkt. De raad wordt via de P&C cyclus geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van subsidies. Raadsleden worden onvoldoende geïnformeerd over de maatschappelijke bijdrage van subsidies.

Onderbouwing

De belangrijkste informatie over subsidies die nu naar de raad gaat is via de P&C cyclus. Als er majeure afwijkingen zijn, dan hanteert het als college de raadsbrief om de raad te informeren.

Alle raadsleden zijn het erover eens dat hun informatiepositie onvoldoende is. De raadsleden weten maar beperkt hoeveel geld gereserveerd is voor subsidies. Het subsidieregister geeft zicht op welke organisatie subsidie heeft gekregen. Hoewel soms bedragen bekend zijn, wordt goed inzicht gemist. Beleidskaders ontbreken waarop kan worden getoetst, bijgestuurd en verbeterd. Raadsleden geven aan behoefte te hebben aan aanvullende informatie in de reguliere P&C cyclus. Zij zijn vooral geïnteresseerd in het maatschappelijke effect dat moet worden behaald en vinden dat op inhoudelijke doelen en resultaten gerapporteerd dient te worden. Hiernaast is behoefte aan een evaluatie op maatschappelijke effecten ten aanzien van het instrument subsidie in het algemeen en in ieder geval bij de grotere subsidieontvangers op individueel niveau waarin duidelijk geëvalueerd wordt wat is bereikt.

Norm:

De informatie aan de raad is toegankelijk en begrijpelijk

Toetsing:

- Voldoet beperkt. De informatie die wordt verkregen in de P&C cyclus is toegankelijk, maar dit wordt als onvoldoende ervaren.

Onderbouwing

Alle raadsleden zijn het erover eens dat hun informatiepositie onvoldoende is. De raadsleden weten maar beperkt hoeveel geld gereserveerd is voor subsidies, hoeveel vervolgens is uitgegeven en welke organisatie subsidie heeft gekregen: *"We krijgen bijna geen informatie, we weten soms wel welk bedrag er besteed wordt, maar missen inzicht. We moeten eerst de beleidskaders stellen zodat we kunnen toetsen, bijsturen en verbeteren."*

Volgens respondenten van de ambtelijke organisatie en het college is het voor de raad mogelijk om gedetailleerde informatie te verkrijgen door het subsidieregister door te pluizen. Daar kunnen zij inzien wat wel en niet verstrekt is aan subsidies. Hoewel dit toegankelijk is, is het niet evident en makkelijk voor raadsleden om hier gebruik van te maken.

Norm:

De informatie is informatief (geeft inzicht in de achtergrond)

Toetsing:

- Voldoet niet. Omdat er geen heldere doelen (kaders) zijn gesteld in het verleden, is het niet mogelijk voor de gemeenteraad om de controlerende rol te vervullen.

Onderbouwing

Raadsleden willen vooral invloed op de formulering van de maatschappelijke opgave: *"Welke doelen stellen we? Welke kwaliteit vinden wij noodzakelijk?"* Raadsleden geven aan dat het van belang is om voldoende duidelijke kaders en meetbare doelen vast te stellen: *"Pas als er goede kaders en doelen zijn, verbetert de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad."*

BIJLAGE

Bijlage 1: Onderzoeksverantwoording

Geraadpleegde documenten

- Algemene Subsidieverordening (Asv Almelo, 2013)
- Almelo actief (2021)
- Almelo's visie op sport en bewegen (2020)
- Begroting 2018, 2019, 2020
- Bestuur rapportage 2018, 2019, 2020
- B en W besluit: Visie Het jonge kind (16-4-2019)
- Coalitieakkoord Ambitie, Daadkracht en Vertrouwen (2018)
- Corona maatregelen niet gesubsidieerde maatschappelijke organisaties gemeente Almelo (2020)
- Stimuleringsprogramma Gezond in de Stad — Lokale Correspondentie Aanpak Gezondheidsachterstanden (9-5-2014)
- Incidentele waarderingssubsidieregeling ondersteuning kinderen in armoede Almelo (2019-2022)
- Jaarverantwoording 2018, 2019, 2020
- Memo: Evaluatie subsidieproces (26-3-2021)
- Motie: helder doelgericht en inzichtelijk subsidiebeleid (12-11-2020)
- Onderzoeksrapport oriënterend onderzoek subsidiebeleid in de gemeente Almelo (2006)
- Plan van aanpak Kansrijke Start (2019)
- Plan van Aanpak Nu Niet Zwanger Twente (2021)
- Sportakkoord Actief Almelo 2020-2021 (2020)
- Stimuleringsregeling bodemonderzoek- en sanering gemeente Almelo 2010-2014
- Subsidieverordening Amateurkunst (2013)
- Subsidierегeling gevelverbetering Binnenstad Almelo 2015
- Tijdelijke subsidierегeling gemeentelijk noodfonds corona (2021)
- Uitvoeringsbesluit algemene subsidieverordening gemeente Almelo 2013
- Verordening particuliere woningverbetering Almelo 2000
- Verordening renteloze lening clubgebouwen van sportverenigingen 2001
- Verordening subsidiering oefenveldverlichtingen sportverenigingen 2001
- Visie op sport en bewegen (2020)

Casusonderzoek

- Subsidieregister per 01-04-2021
- Alle documentatie van opgevraagde casussen
- Standaardbrieven subsidieproces: aanvraag, besluit (toekenning / afwijzing), vaststelling, Checklist aanvraag budgetsubsidie en Checklist aanvraag vaststelling budgetsubsidie

Gesproken respondenten

Tabel 6 | Gesproken respondenten

6 Beleidsambtenaren
3 Ambtelijk ondersteuners / Medewerkers subsidies/Financiën
2 Verantwoordelijk portefeuillehouders
2 Management
7 Raadsleden (reflectiesessie Raad)

Bijlage 2: Samenvatting casusonderzoek

Tabel 7 | Samenvatting casusonderzoek

Nr	Jaar	Subsidiesoort	Aangevraagd	Toegekend bedrag	Reden afwijking	Aansluiting beleidsdoelen	Aanvraag beschikbaar	Nota verlening beschikbaar	Beschikking beschikbaar	Vaststelling beschikbaar	Inhoud verantwoording	Activiteit uitgevoerd conform aanvraag
1	2018	Amateurkunst subsidie	Niet aanwezig	€ 4.320,11	N.v.t.	Ja, bevorderen zangkunst	Alleen begroting tbv subsidieaanvraag. Geen inhoudelijke onderbouwing oid	Ja	Ja	N.v.t.	N.v.t. (in beschikking direct vastgesteld)	Niet vast te stellen. Verantwoording is niet verplicht
2	2018	Budgetsubsidies	€ 25.000,00	€ 25.000,00	N.v.t.	Ja, leidraad maatschappelijke vraag 2018	Ja	Ja	Ja	Ja	Financiële en inhoudelijke verantwoording met toelichting op behaalde resultaten	Ja
3	2018	Budgetsubsidies	€ 1.640.882,00	€ 1.622.694,00	Gevolg van het honoreren van slechts 1,4% indexatie.	Ja, leidraad maatschappelijke vraag 2018	Ja, maar in uitgebreide aanvraag / activiteitenplan	Ja	Ja	Ja	Voortgangsrapportage bevat een uitgebreid verslag op productniveau. Jaarrapportage bevat een uitgebreid inhoudelijk verslag op productniveau. Inclusion Games is ook meegenomen.	Ja
4	2018	Budgetsubsidies	€ 10.672,00	€ 10.672,00	N.v.t.	Niet specifiek benoemd	Ja	Ja	Ja	Ja	Verantwoording bevat een overzicht van de ureninzet van 2 gedragswetenschappers	Ja, gedeeltelijk. In vaststelling staat: <i>De subsidie wordt lager vastgesteld dan uw aanvraag tot vaststelling, vanwege verminderde inzet door ziekte en vakantie</i>

Tabel 7 | Samenvatting casusonderzoek

Nr	Jaar	Subsidiesoort	Aangevraagd	Toegekend bedrag	Reden afwijking	Aansluiting beleidsdoelen	Aanvraag beschikbaar	Nota verlening beschikbaar	Beschikking beschikbaar	Vaststelling beschikbaar	Inhoud verantwoording	Activiteit uitgevoerd conform aanvraag
5	2018	Waarderingsubsidies	€ 4.230,60	€ 4.230,60	N.v.t.	In aanvraag wordt verwezen naar beleidsnota <i>Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ)</i>	Ja	Ja	Ja	N.v.t.	N.v.t. (in beschikking direct vastgesteld)	Niet vast te stellen. Verantwoording is niet verplicht
6	2018	Waarderingsubsidies	€ 5.000,00	€ 0,00	In mailwisseling staat dat in overleg met de aanvrager subsidie is afgewezen. Echter ontbreekt een beschikking oid met een toelichting	Niet specifiek benoemd	Ja	Nee	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
7	2019	Amateurkunst subsidie	€ 4.000,00	€ 3.444,35	Toelichting ontbreekt in beschikking waarom ze lagere verlening hebben. Wel staat in de regeling dat de hoogte van de startsubsidie wordt bepaald aan de hand van aantal actieve leden woonachtig in Almelo	Ja, bevorderen zangkunst	Ja	Ja	Ja	N.v.t.	N.v.t. (in beschikking direct vastgesteld)	Niet vast te stellen. Verantwoording is niet verplicht
8	2019	Budgetsubsidies	€ 1.618.966,00	€ 1.618.966,00	N.v.t.	Ja, op ambities van de <i>Stadsvisie Cultuur 2016-2020, het Kepa Vizier 2017 – 2020, het projectplan Studio 15, de Maatschappelijke Vraag 2019 en de Sociale Agenda 2020.</i>	Ja	Ja	Ja	Ja	Verantwoording bevat de 2 aanvragen van 1,5 mil en 22k.	Ja

Tabel 7 | Samenvatting casusonderzoek

Nr	Jaar	Subsidiesoort	Aangevraagd	Toegekend bedrag	Reden afwijking	Aansluiting beleidsdoelen	Aanvraag beschikbaar	Nota verlening beschikbaar	Beschikking beschikbaar	Vaststelling beschikbaar	Inhoud verantwoording	Activiteit uitgevoerd conform aanvraag
9	2019	Budgetsubsidies	€ 3.865.858,00	€ 3.680.269,00	De aanvraag overtreft het beschikbare subsidiebedrag. Aanpassing van de offerte heeft plaatsgevonden op basis van incidentele ontwikkelingen die nog niet zijn in te schatten en daarvoor in eerste instantie ten laste gebracht worden van de egalisereserve.	Ja, leidraad maatschappelijke vraag 2019	Ja	Ja	Ja	Ja	Verantwoording conform verwachtingen	Ja
10	2019	Budgetsubsidies	€ 10.000,00	€ 0,00	Er is geen behoefte aan een extra bovenlokaal werkende voorziening. De beschreven signalen in de aanvraag worden niet herkend (grote problematiek LHBTIQ). Bovendien voldoet de gemeente al aan het beschreven aanbod in de aanvraag (zijn al inloopfuncties, opvangstructuur, etc. voor deze doelgroep)	Nee	Ja	Ja	Ja	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
11	2019	Budgetsubsidies	€ 37.295,00	€ 5.000,00	De gemeente Almelo geeft aan al inloopvoorzieningen te kennen die in de behoefte van de betreffende inwoners voorzien. Wel verwachten ze dat de activiteit kan leiden tot meer zelfredzaamheid en participatie en daarmee het voorkomen van dure zorg. Daarom lagere	Niet specifiek benoemd	Ja	Ja	Ja	N.v.t.	N.v.t. (in beschikking direct vastgesteld)	Niet vast te stellen. Verantwoording is niet verplicht

Tabel 7 | Samenvatting casusonderzoek

Nr	Jaar	Subsidiesoort	Aangevraagd	Toegekend bedrag	Reden afwijking	Aansluiting beleidsdoelen	Aanvraag beschikbaar	Nota verlening beschikbaar	Beschikking beschikbaar	Vaststelling beschikbaar	Inhoud verantwoording	Activiteit uitgevoerd conform aanvraag
					toekenning en geen volledige afwijzing.							
12	2019	Gidsgelden	€ 5.000,00	€ 4.875,23	In aanvraagformulier staat 5.000. In begroting 4875,23 en dit is beschikt. Geen afwijking	Ja, bij Gezond In De Stad (GidS)	Ja	Ja	Alleen akkoord prestatiever klaarder in dossier	N.v.t.	N.v.t. (in beschikking direct vastgesteld)	Niet duidelijk of is voldaan aan de voorwaarden genoemd in de beschikking. Ontbreekt in ieder geval in het dossier
13	2019	Waarderingssubsidies	€ 5.000,00	€ 5.000,00	N.v.t.	Ja, bij Gezond In De Stad (GidS)	Ja	Ja	Ja	N.v.t.	N.v.t. (in beschikking direct vastgesteld)	Niet duidelijk of is voldaan aan de voorwaarden genoemd in de beschikking. Ontbreekt in ieder geval in het dossier
14	2019	Waarderingssubsidies	€ 5.000,00	€ 5.000,00	N.v.t.	Opvallend is dat aanvraag niet valt onder amateurkunst. Sluit aan bij de 3 ambities vanuit de cultuurvisie	Ja	Ja	Ja, akkoord prestatiever klaarder ontbreekt in dossier	Ja	Bevat een financiële verantwoording en een opsomming van de activiteiten die hebben plaatsgevonden	Ja
15	2019	Waarderingssubsidies	€ 2.050,00	€ 2.050,00	N.v.t.	Niet specifiek benoemd	Ja	Ja	Ja	N.v.t. activiteit heeft niet plaatsgevonden. Geld is teruggestort	N.v.t. activiteit heeft niet plaatsgevonden	N.v.t. activiteit heeft niet plaatsgevonden. Reden is niet bekend. Er is geprobeerd contact te leggen met de aanvraag, maar helaas zonder gehoor

Tabel 7 | Samenvatting casusonderzoek

Nr	Jaar	Subsidiesoort	Aangevraagd	Toegekend bedrag	Reden afwijking	Aansluiting beleidsdoelen	Aanvraag beschikbaar	Nota verlening beschikbaar	Beschikking beschikbaar	Vaststelling beschikbaar	Inhoud verantwoording	Activiteit uitgevoerd conform aanvraag
16	2020	Amateurkunst subsidie	€ 3.000,00	€ 0,00	Aanvraag past niet in subsidiebeleid van gemeente Almelo. De gemeentebegroting 2020 biedt in budgettaire zin geen financiële ruimte voor extra inzet op de in de aanvraag beschreven AZC activiteiten	Nee	Ja	nee		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
17	2020	Amateurkunst subsidie	8.700,-	€ 8.927,59	N.v.t.	Ja, bevorderen zangkunst	Ja	Ja	Ja	Ja	Ontbreekt in dossier	Ontbreekt in dossier
18	2020	Budgetsubsidies	€ 5.000,00	€ 5.000,00	N.v.t.	Ja, bevorderen zangkunst	Ja	Ja		Ja	N.v.t.	Activiteit kon niet plaatsvinden door Corona. Terugvordering van subsidie
19	2020	Budgetsubsidies	€ 10.187,00	€ 10.187,00	N.v.t.	Ja, in het kader van onderwijsachterstandenbeleid	Ja	Ja	Ja	Ja	Verantwoording nog niet plaatsgevonden	Verantwoording nog niet plaatsgevonden
20	2020	Budgetsubsidies	€ 58.400,00	€ 637.807,00	Eenmalige financiële bijdrage is bedoeld om uw organisatie te steunen tijdens de coronacrisis. Wij willen hiermee voorkomen dat uw organisatie zijn activiteiten moet beëindigen wegens continuïteitsproblemen ontstaan door de genomen Coronamaatregelen	N.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	N.v.t.	N.v.t. Directe vaststelling. Eenmalige subsidie door corona. Verantwoording niet nodig.

Tabel 7 | Samenvatting casusonderzoek

Nr	Jaar	Subsidiesoort	Aangevraagd	Toegekend bedrag	Reden afwijking	Aansluiting beleidsdoelen	Aanvraag beschikbaar	Nota verlening beschikbaar	Beschikking beschikbaar	Vaststelling beschikbaar	Inhoud verantwoording	Activiteit uitgevoerd conform aanvraag
21	2020	Budgetsubsidies	€ 1.396.845,00	€ 1.173.922,00	We passen 1,5% prijscompensatie toe. We verlenen geen subsidie voor de oudercursus en voor de extra aangevraagde middelen voor preventie. Hiervoor is geen budget.	Ja, preventie	Ja	Ja	Ja	Ja	Verantwoording nog niet plaatsgevonden	Verantwoording nog niet plaatsgevonden
22	2020	Waarderingssubsidies	€ 5.000,00	€ 5.000,00	Eenmalige financiële bijdrage is bedoeld om uw organisatie te steunen tijdens de coronacrisis. Wij willen hiermee voorkomen dat uw organisatie zijn activiteiten moet beëindigen wegens continuïteitsproblemen ontstaan door de genomen coronamaatregelen	N.v.t.	Ja	Ja	Niet in dossier	Ja	N.v.t.	N.v.t. Directe vaststelling. Eenmalige subsidie door corona. Verantwoording niet nodig.
23	2020	Waarderingssubsidies	€ 10.000,00	€ 5.000,00	De Incidentele waarderingssubsidieregeling ondersteuning kinderen in armoede Almelo 2019-2022 kent namelijk een maximaal subsidiebedrag per jaar van € 5.000.	Ja, bij de regeling 'kinderen in armoede'	Ja	Ja	Ja	Ja	N.v.t. (in beschikking direct vastgesteld)	Niet vast te stellen. Verantwoording is niet verplicht
24	2020	Waarderingssubsidies	€ 4.500,00	€ 0,00	Voor deze aanvraag geldt dat subsidieverlening niet past binnen het beleid van de gemeente Almelo en geadviseerd wordt daarom de aanvraag niet te honoreren.	Nee	Ja	Ja	Ja	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Tabel 7 | Samenvatting casusonderzoek

Nr	Jaar	Subsidiesoort	Aangevraagd	Toegekend bedrag	Reden afwijking	Aansluiting beleidsdoelen	Aanvraag beschikbaar	Nota verlening beschikbaar	Beschikking beschikbaar	Vaststelling beschikbaar	Inhoud verantwoording	Activiteit uitgevoerd conform aanvraag
25	2021	Amateurkunst subsidie	€ 966,57	€ 966,57	N.v.t.	Ja, bevorderen zangkunst	Ja	Ja	Ja	Ja	N.v.t. (in beschikking direct vastgesteld)	Niet vast te stellen. Verantwoording is niet verplicht
26	2021	Budgetsubsidies		€ 3.418.111,00	Korting toegepast: overeengekomen dat een bedrag van € 307.000 wordt ingezet om de helft van de voorgenomen bezuinigingen vanaf 2021 (€ 200.000) en de taakstelling op de huisvesting uit 2019 en 2020 ((€ 107.000) eenmalig op te vangen. Dit wordt verwerkt in de subsidieverlening 2021.	Ja, doelen te relateren aan de volgende doelen in het sociaal domein: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Ja	Ja	Ja	Ja	Verantwoording conform verwachtingen	De subsidie wordt lager vastgesteld dan de verlening. De reden daarvoor is dat een van de activiteiten met betrekking tot het project Zomerschool niet is uitgevoerd
27	2021	Budgetsubsidies	€ 138.900,00	€ 138.900,00	N.v.t.	Ja, tegengaan van eenzaamheid en bevorderen van meer verbondenheid in de wijk	Ja	Ja	Ja	Ja	Verantwoording nog niet plaatsgevonden	Verantwoording nog niet plaatsgevonden
28	2021	Budgetsubsidies	€ 64.213,00	€ 64.213,00	Korting toegepast. Vereniging heeft al eerder subsidie ontvangen voor dezelfde werkzaamheden / activiteiten.	Ja, Sluit aan bij het Beleidskader Beschermd Wonen en Opvang 2015.	Ja	Ja	Ja	Ja	Verantwoording nog niet plaatsgevonden	Verantwoording nog niet plaatsgevonden
29	2021	Waarderingssubsidies	€ 2.500,00	€ 2.500,00	Korting toegepast. Het maximale subsidiebedrag voor een activiteit is begrenst op € 10.000, -, terwijl men in de voorgaande jaren al tot een totaalbedrag van € 7.500, - heeft toegekend gekregen. Daarom nu	Niet specifiek benoemd.	Ja	Ja	Ja	Ja	N.v.t. (in beschikking direct vastgesteld)	Niet vast te stellen. Verantwoording is niet verplicht

Tabel 7 | Samenvatting casusonderzoek

Nr	Jaar	Subsidiesoort	Aangevraagd	Toegekend bedrag	Reden afwijking	Aansluiting beleidsdoelen	Aanvraag beschikbaar	Nota verlening beschikbaar	Beschikking beschikbaar	Vaststelling beschikbaar	Inhoud verantwoording	Activiteit uitgevoerd conform aanvraag
					een toekenning van € 2.500							
30	2021	Waarderingssubsidies	€ 1.500,00	€ 1.015,00	Korting toegepast. De subsidie wordt toegekend op basis van een directe relatie met de wijkgerichte aanpak van de gemeente Almelo. De hoogte van de verstrekte subsidie over het jaar 2018 is hierbij leidend	Ja, leefbaarheid en veiligheid	Ja	Ja	Ja	Ja	N.v.t. (in beschikking direct vastgesteld)	Niet vast te stellen. Verantwoording is niet verplicht